

РЕШЕНИЕ

29.12.2022

г.Зеленодольск

КАРАР

№ 249

Татарстан Республикасы
Зеленодольск муниципаль
районының «Өтәшкә авыл
жирлеге» муниципаль берәмлегенә
жирдән файдалану һәм төзелеш
алып бару кагыйдәләрен раслау
турында

«Зеленодольск муниципаль районының архитектура һәм шәһәр төзелеш сәясәте идарәсе» МБУ житәкчесе П. Н. Сергеевның Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Өтәшкә авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен раслау турында мәгълүматын тыңлаганнан һәм фикер алышканнан соң, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 32 статьясы, 2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Татарстан Республикасы «Зеленодольск муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, жәмәгәтчелек белән фикер алышулар нәтижәләрен исәпкә алып, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Советы **караp кылды:**

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Өтәшкә авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен (кушымта) расларга.

2. Өтәшкә авыл жирлеге Советына Өтәшкә авыл жирлеге Советының түбәндәге карарларын үз көчен югалткан дип танырга тәкъдим итәргә:

- «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Өтәшкә авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен раслау турында» 2013 елның 26 гыйнварындагы 102 номерлы;

- «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Өтәшкә авыл жирлегенә 2013 елның 26 гыйнварындагы 102 номерлы карары белән расланган Жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турында» 2017 елның 12 сентябрендәге 90 номерлы.

3. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәренен Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) составындагы Зеленодольск муниципаль районының мәгълүмат сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен контроль тотуны законлылык, хокук тәртибе, регламент һәм депутат этикасы буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Зеленодольск муниципаль районы
Башлыгы, Советы рәисе

М. П. Афанасьев

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ӨТӨШКӨ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӨМЛЕГЕНЕҢ

ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛеш АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӨРЕ

1 нче том

ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛеш АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӨРЕНӨ
ҮЗГӨРЕШЛӨР КЕРТҮ ТӨРТИБЕ ҺӘМ КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ

2022 ел

ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӨРЕНЕҢ ДОКУМЕНТЛАР СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Өтәшкә авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенәң жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре документлары составына түбәндәгеләр керә:

1. Составындагы текст өлеше:

1 нче том. Жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү һәм куллану тәртибе;

2 нче том. Шөһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шөһәр төзелеше регламентлары.

2. Составындагы график өлеше:

Шөһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар,

Шөһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территорияне махсус куллану шартлары булган зоналар.

3. Кушымта:

- Территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләр.

ЭЧТӨЛӨК

КЕРЕШ	4
I КИСӘК. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӨРӨН КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӨРӨНӘ ҮЗГӘРЕШЛӨР КЕРТҮ ТӨРТИБЕ	5
I БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр	5
1 статья. Жир куллану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә кулланыла торган төп төшенчөлөр	5
2 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренең кереш нигезе, роле һәм составы	7
3 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы	8
4 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренең үз көченә керүе	8
5 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен бозган өчен жаваплылык	8
II БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан Жирдән файдалануны һәм төзелеш алып баруны жайга салу турында нигезләмәләр	11
6 статья. Жирле үзидарә органнары вәкаләтләре	9
7 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектын эзерләү буенча комиссия	12
8 статья. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезләмәләр	13
9 статья. Территориаль зоналар	14
10 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану	14
III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын рәхсәт ителгән куллану төрләрен үзгәртү турында нигезләмәләр	16
11 статья. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү тәртибе	16
12 статья. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объектын файдалануның шартлы рәвештә рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү тәртибе	17
13 статья. Капиталъ төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт бирү тәртибе	18
IV БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан территорияне планлаштыру документларын эзерләү турында нигезләмәләр	19
14 статья. Документларга гомуми таләпләр территорияне планлаштыру буенча ..	19
15 статья. Территорияне планлаштыру документлары төрләре	18
V БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләре буенча жәмәгатьчелек белән фикер алышулар яки гавами тыңлаулар үткөрү турында нигезләмәләр	19
16 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләре буенча жәмәгатьчелек белән фикер алышуларны яки гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү буенча гомуми нигезләмәләр	19
VI БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында нигезләмәләр	20
17 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе	23

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Өтәшкә авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдә) - «Зеленодольск муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең (алга таба - Зеленодольск муниципаль районы) Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе Җир кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, Зеленодольск муниципаль районы Уставы, «Өтәшкә авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге уставы нигезендә эшләнгән норматив хокукый акты.

Өлеге Кагыйдәләр территорияль зоналарны, шәһәр төзелеше регламентларын, өлеге Кагыйдәләргә куллану һәм аларга җирле үзидарә органнарының гамәлдәге законнар, муниципаль хокукый актлары нигезендә үзгәрешләр кертү тәртибен билгели, муниципаль берәмлек территориясен тәртипкә китерү, планлаштыру, төзү һәм төзекләндерү, торак төзелеше, житештерү, социаль, инженер - транспорт инфраструктуралары, табигатьтән сакчыл файдалану программаларын үстерү максатларында «Өтәшкә авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен (алга таба - муниципаль берәмлек, җирлек) рациональ файдалану шартларын тудыра.

I КИСӘК. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДЭЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДЭЛӘРЕНӨ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӨРТИБЕ

I БҮЛЕК. Гомуни нигезләмәләр

1 статья. Жир куллану һәм төзелеш кагыйдәләрендә кулланыла торган төп төшенчәләр

1 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә кулланыла торган төп төшенчәләр

Әлеге Кагыйдәләрдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан рөхсәт ителгән файдалану төре – жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан файдалануның мөмкин булган ысулы. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп, шартлы рөхсәт ителгән, ярдәмче төрләрен үз эченә ала һәм вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә билгеләнә;

жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре - жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, алар белән бергә башкарыла торган рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә. Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалануның төп яисә шартлы рөхсәт ителгән төре урынына файдалануның ярдәмче төрен куллану рөхсәт ителми. Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре шәһәр төзелеше регламентлары составында яки рөхсәт ителгән жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалануның төп яки шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төре классификаторында, аларны күчерү нәтижәсендә рөхсәт ителә;

шәһәр төзелеш зоналаштыру - территорияль зоналарны билгеләү һәм шәһәр төзелеше регламентларын билгеләү максатларында муниципаль берәмлекләр территорияләрен зоналаштыру;

шәһәр төзелеше регламенты - рөхсәт ителгән жир кишәрлекләреннән файдалануның тиешле территорияль зона чикләре чикләрендә билгеләнә торган төрләре, жир кишәрлекләре өстендә һәм астында булган барлык төрләр белән бер дәрәжәдә, һәм аларны тәү барышында һәм киләчәктә капиталъ төзелеш объектларын эксплуатацияләүдә кулланыла торган жир кишәрлекләренә чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын үзгәртеп кору, рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын куллануны чикләү, шулай ук территорияләре комплекслы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотылган территорияләргә карата да, тиешле территорияне коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм халык өчен күрсәтелгән объектларның территорияль үтемлелеге максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре;

Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын эзерләү комиссиясе - Кагыйдәләр эзерләүне оештыру, аларга үзгәрешләр кертү, гавами тыңлаулар уздыруны эзерләү һәм Кагыйдәләрне эзерләү комиссиясе турындагы нигезләмә нигезендә башка мәсьәләләрне хәл итү максаты белән

законнар, муниципаль хокукый актлар нигезендә төзелә торган даими эшләүче коллегияль орган

линия объектлары - электр тапшыру линияләре, элемтә линияләре (шул исәптән чыбык-чабык корылмалары), торба үткөргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар;

төзелешнең максималь проценты - төзелеш алып барылырга мөмкин булган, барлык жир кишәрлегенең мәйданына карата, жир кишәрлегенең суммар мәйданы нисбәте(%);

бинаның, төзелешнең, корылмаларның жир кишәрлеге чигеннән минималь чигенеше - жир кишәрлегенең чиге һәм бина, төзелеш яки корылма арасындагы ераклык;

капиталь булмаган төзелмәләр, корылмалар-жир белән ныклы бәйләнеше булмаган һәм конструктив характеристикалары аларны күчерергә һәм (яисә) демонтаж ясарга һәм алга таба төзелешләрнең, корылмаларның (шул исәптән киоскларның, навеслар һәм башка шундый корылмаларның) төп характеристикаларын үзгәртмичә һәм билгеләнешенә тулысынча зыян китермичә җыю мөмкинлеге бирә торган корылмалар, төзелмәләр.

капиталь төзелеш объектлары - биналар, төзелешләр, корылмалар, төгәлләнмәгән төзелеш объектлары, капитал булмаган төзелешләр, корылмалар һәм жир кишәрлекләренең аерым уңайлыктарынан тыш (түшәү, каплау һәм башкалар);

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре - әлеге эшчәнлек төрләрен һәм шөһәр төзелеше регламентлары составындагы объектларны тиешле территорияль зоналарга карата күчерү нәтижәсендә мөмкин булган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

индивидуаль торак төзелеше объекты - гражданныр тарафыннан мондый бинада яшәү белән бәйлә көнкүреш һәм башка ихтыяҗларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән бүлмәләрдән һәм ярдәмче куллану биналарынан торган һәм күчәмсез мөлкәтнең мөстәкыйль объектларына бүлү өчен билгеләнмәгән, жир өсте катлары саны өчтән, биеләге егерме метрдан артмаган аерым бина.

жир кишәрлекләренең, капитал төзелеш объектларының хокук ияләре - милекчеләр, жирдән файдаланучылар, жир хуҗалары һәм жир кишәрлекләрен , капитал төзелеш объектларын арендага алуучылар, аларның вәкаләтле затлары;

жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларынан тайпылуга рөхсәт бирү –жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шул исәптән аларның мәйданы; биналар, корылмалар, корылмалар төзү рөхсәт ителә торган урыннарны билгеләү максатыннан жир кишәрлекләре чикләреннән читтә биналар, төзелмәләр, корылмалар төзү тыелган минималь чигенүләр ; биналар, төзелешләр, корылмалар катларының чик саны яисә чик биеләге; тиешле территорияль зоналарга карата шөһәр төзелеше регламентлары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлеге чикләрендә төзелешнең максималь проценты

гавами сервитут - Россия Федерациясе законы яисә башка норматив хокукый акты, Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый акты, жирле үзидарә органының норматив хокукый акты белән билгеләнгән жир кишәрлегеннән, үзенә карата билгеләнә торган жир кишәрлекләрен тартып алмыйча гына, чикләнгән файдалану хокукы.

гавами тыңлаулар, жәмәгатьчелек белән фикер алышулар - законнарда билгеләнгән очрактарда жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышуда катнашу өчен муниципаль берәмлек (жәмәгатьчелек) халкының хокукларын гәмәлгә ашыру рәвеше;

капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән тәзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 40 статьясы таләпләре нигезендә бирелә торган, жир кишәрлеге иясенә капитал төзелеш объектларын тәзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашыру, шулай ук аларны капитал ремонтлауга тиешле территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән тәзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга хокук бирә торган документ

жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясы таләпләре нигезендә бирелә торган, жир кишәрлекләренә хокукка ия булучыларга жир кишәрлегеннән, капитал төзелеш объектыннан тиешле территориаль зона өчен шартлыча рөхсәт ителгән урыннар арасынан файдалану төрен сайлау хокукын бирә торган документ;

капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү (линия объектларыннан тыш) - капитал төзелеш объектын параметрларын, аның өлешләрен (биеклекләрен, катлар санын, майданын, күләмен) үзгәртү, шул исәптән капитал төзелеш объектына өстәмә тәзү, үзгәртеп кору, киңәйтү, шулай ук бинаның ныклыгын тәмин итә торган төзелеш конструкцияләрен алыштыру һәм (яки) торгызу, аерым элементларын мондый конструкцияләренә шундый ук яисә башка яхшырак булган конструкцияләренә элементлар күрсәткечләренә алмаштыру һәм (яисә) әлеге элементларны торгыздан тыш;

территориаль зоналар - жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә чикләп билгеләнгән һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнгән зоналар;

гомуми файдаланудагы территорияләр - чикләнгән затлар даирәсенә тоткарлыксыз файдалана торган территорияләре (шул исәптән майданнар, урамнар, узу юллары, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосалары, скверлар, бульварлар).

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төрләре - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясында билгеләнгән тәртиптә рөхсәт алу шарты белән, әлеге эшчәнлек төрләрен һәм шәһәр төзелеше регламентлары составындагы объектларны тиешле территориаль зоналарга карата күчерү нәтижәсендә мөмкин булган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре.

2 статья Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә кереш нигезе, роле һәм составы

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Өтәшкә авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре Зеленодольск муниципаль районы жирле үзидарә органының норматив хокукый акты статусына ия. Әлеге Кагыйдәләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә «Өтәшкә авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегендә (алга таба - муниципаль берәмлек, жирлек) жирдән файдалануны һәм төзелеш алып баруны жайга салу системасын кертәләр.

2. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәге максатларда эшләнә:

1) муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклап калу өчен шартлар тудыру;

2) муниципаль берәмлек территориясен планлаштыру өчен шартлар тудыру;

3) физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләренең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү;

4) инвестицияләр җәлеп итү өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән иң нәтиҗәле төрләрән сайлау мөмкинлеге бирү юлы белән.

3. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

–Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының норматив хокукий актлары белән;

–«Зеленодольск муниципаль районы», «Өтәшкә авыл җирлеге» муниципаль берәмлекләренең норматив хокукий актлары белән;

–шәһәр төзелешен проектлау нормативлары белән;

–техник регламентлар белән;

–норматив техник документлар белән.

4. Әлеге Кагыйдәләр составына түбәндәге документлар керә:

Текст өлеше:

Кереш;

-1 том Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү һәм куллану тәртибе;

-2 том Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелеше регламентлары.

График өлеш:

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар;

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территорияне махсус куллану шартлары булган зоналар.

Кушымта:

- Территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләр.

5. Әлеге Кагыйдәләр «Өтәшкә авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген җайга салучы һәм контрольдә тотучы вазыйфаи затлар тарафыннан дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар тарафыннан үтәү өчен мәҗбүри.

3 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару турында мәгълүматның ачыклыгы һәм һәркем файдалана алырлык булуы

1. Әлеге Кагыйдәләр, составына керүче барлык картографик һәм башка документларны да кертеп, барлык физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар, дәүләт хакимияте органнары һәм җирле үзидарә органнары өчен ачык булып торалар.

2. Зеленодольск муниципаль районының җирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген тәмин итәләр:

– әлеге Кагыйдәләргә җирле үзидарә органнарының норматив хокукий актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка җиткерү), башка рәсми мәгълүмат өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару (халыкка җиткерү), һәм муниципаль берәмлекнең «Интернет» челтәрендәгә рәсми сайтында урнаштыру аша;

– Кагыйдәләргә Территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында урнаштыру аша;

– әлеге Кагыйдәләр белән муниципаль берәмлек территориясендә җирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу мәсьәләләрендә катнашучы органнарда һәм оешмаларда тулы комплектта танышу өчен мөмкинлекләр тудыру;

– физик һәм юридик затларга әлеге Кагыйдәләрдән өземтәләр, шулай ук картографик материалларның һәм җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару

шартларын аерым жир кишәрлекләренә һәм планировка структурасы элементларына карата характерлаучы аларның фрагментларыннан кирәкле күчermәләрен бирү аша. Әлеге материаллар югарыда күрсәтелгән затларга язмача рәсми мөрәжәгать буенча бирелә. Күрсәтелгән хезмәтләрнең бәясе Россия Федерациясә Хөкүмәтә билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

4 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренең үз көченә керүе

Әлеге Кагыйдәләр жирле үзидарә органнарының норматив хокукий актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыккан (халыкка житкерелгән) мизгелдән үз көченә керә.

Кагыйдәләр зур юридик көчкә ия булган хокукий актларга каршы килми торган өлештә эшли.

5 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен бозган өчен җаваплылык

Әлеге Кагыйдәләренә бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар Россия Федерациясә законнары, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы булалар.

II БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдән файдалануны һәм төзелеш алып баруны җайга салу турында нигезләмәләр

6 статья. Жирле үзидарә органнары вәкаләтләре

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару өлкәсендә жирле үзидарә органнарының вәкаләтләре «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексы, «Өтәшкә авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Уставы, Зеленодольск муниципаль районы Уставы нигезендә билгеләнә.

2. «Өтәшкә авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә (алга таба - жирлек Советы) жирле үзидарәсенәң жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәгә вәкаләтле органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен, шул исәптән Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр (өстәмәләр) раслау;

- жирлекне шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару өлкәсендә «Өтәшкә авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенәң (алга таба - жирлекнең Башкарма комитеты) жирле үзидарә башкарма органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- территорияне планлаштыру документларын әзерләүне һәм раслауны тәэмин итү (Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексында, башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш);

- жирлекне шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын әзерләүне тәэмин итү.

4. Зеленодольск муниципаль районы (алга таба - муниципаль район Советы) жирле үзидарәсенәң жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару өлкәсендәгә вәкаләтле органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- муниципаль районны шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау.

5. Зеленодольск муниципаль районының (алга таба - муниципаль районның Башкарма комитеты) җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару өлкәсендәге җирле үзидарә башкарма органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- территорияне планлаштыру документларын раслау (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очракларда);
- муниципаль район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмат системасын алып бару;
- муниципаль ихтыяжлар өчен муниципаль район чикләрендә җир кишәрлекләрен резервлау һәм кулланудан алу;
- төзелешкә рөхсәт бирү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш);
- җир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төрәнә рөхсәтләр бирү;
- капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт бирү.
- муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан җир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеше объектларын, бакча йортларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда хәбәрнамәләр (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш) җибөрү;
- җирләрне резервлау һәм муниципаль ихтыяжлар өчен җирлек чикләрендә җир кишәрлекләрен тартып алу;
- җирлек чикләрендә муниципаль җир контролен гамәлгә ашыру;
- үзбелдекле төзелешне җимерү турында йә рөхсәтсез корылманы җимерү турында карар кабул итү яисә аны граждан законнарында каралган очракларда билгеләнгән таләпләргә туры китерү, рөхсәтсез корылманы җимерүне яисә аны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очракларда билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында карар кабул итү.

7 статья. Җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектың эзерләү буенча комиссия

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектың эзерләү комиссиясе (алга таба - Комиссия) Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты каршындагы даими эшлөүче координацион-консультатив орган булып тора.

2. Комиссия үз эшчәнлеген Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Комиссия турында Башкарма комитет, әлеге Кагыйдәләр белән расланган нигезләмә нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия:

- Җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәрне карый;
- Башкарма комитет җитәкчесенә Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү яисә Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәрне кире кагу турында тәкъдимнәр әзерли;
- Җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләре буенча гавами тыңлаулар уздыруны оештыра;
- җир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрәнә рөхсәт бирү турындагы гаризаны карый;
- капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең , реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт бирү турындагы гаризаны карый;

- өлеге Кагыйдэләрне гамәлгә ашыруга һәм куллануга бәйлә муниципаль хокукий актлар проектларын, башка документларны эзерләүне оештыра;
- кирәкле мәгълүматны соратып ала;
- башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

8 статья. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезләмәләр

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләре буенча жирлекнең өлеге Кагыйдәләрен гамәлгә кертүгә кадәр кабул ителгән муниципаль һәм башка хокукий актлары өлеге Кагыйдәләргә каршы килми торган өлештә кулланыла.

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре гамәлгә кәргәнче яисә өлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертелгәнче, законлы нигезләрдә булган жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты түбәндәге очракларда өлеге Кагыйдәләргә туры килми:

а) аларның рәхсәт ителгән файдалану төре (төрләре) тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рәхсәт ителгән куллану төрләре исемлегенә кермәсә;

б) жир кишәрлегенә күләмнәре тиешле территория зонасының шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән жир кишәрлегенә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнә туры килмәсә;

в) капитал төзелеш объектының жир кишәрлеген төзү параметрлары яисә параметрлары тиешле территориаль зонаның шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларына туры килмәсә;

г) жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан рәхсәт ителгән файдалану төре (төрләре) тыелган территориядән файдалануның махсус шартлары булган зона чикләрендә урнашса.

3. Өлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән күчәмсез милек объектыннан файдалану Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 36 статьясындагы 8-10 өлешләре нигезендә билгеләнә:

3.1. Шәһәр төзелеш регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре яисә капитал төзелеш объектын, рәхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минималь һәм (яисә) максималь үлчәмнәре һәм чик параметрлары шәһәр төзелеш регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре яисә капитал төзелеш объектын куллану кеше тормышы яисә сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит өчен, мәдәни мирас объектын өчен куркыныч булган очраклардан тыш, аларны шәһәр төзелеш регламентына туры китерү срогы билгеләмичә файдаланырга мөмкин.

3.2. Өлеге статьяның 3.1 өлешендә күрсәтелгән капитал төзелеш объектын реконструкцияләү мондый объектын шәһәр төзелеш регламентына туры китерү юлы белән яисә аларның рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларына туры килмәвен киметү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин. Күрсәтелгән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү аларны жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектыннан рәхсәт ителгән файдалануның шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән төрләренә туры китерү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3.3. Өлеге статьяның 3.1 өлешендә күрсәтелгән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектыннан файдалану кеше тормышы яисә сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектын өчен дәвам иткән

һәм куркыныч янаган очракта, федераль законнар нигезендә мондый жир кишәрлекләрен һәм объектларны куллануга тыю салынырга мөмкин.

9 статья. Территориаль зоналар

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен эзерләгәндә территориаль зоналар чикләре түбәндәгеләргә исәпкә алып билгеләнә:

- бер территориаль зона чикләрендә гамәлдәге һәм планлаштырыла торган жир кишәрлекләрен куллану мөмкинлекләрен берләштерүне;
- жирлекнең генераль планы, муниципаль районның территориаль планлаштыру схемасы белән билгеләнгән функциональ зоналар һәм аларның планлаштырылган үсеш параметрларын;
- барлыкка килгән территорияне планлаштыру һәм гамәлдәге жирдән файдалануны;
- төрле категориядәге жирләрнең чикләре планлаштырыла торган үзгәрешләргә;
- катнаш жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмауны;
- мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проектларын.

2. Территориаль зоналарның чикләре түбәндәгечә билгеләнергә мөмкин:

- каршы юнәлештәге транспорт агымнарын аерып тора торган магистральләр, урамнар, юллар линияләренә;
- кызыл сызыklar буенча;
- жир кишәрлекләргә чикләренә;
- муниципаль берәмлекләр чикләрендә торак пунктлар чикләренә;
- муниципаль берәмлекләр чикләренә, шул исәптән федераль әһәмияттәге Казан шәһәрләренң шәһәр эчендәге территорияләргә чикләренә;
- табигый объектларның табигый чикләренә;
- башка чикләргә.

3. Россия Федерациясә законнары нигезендә билгеләнә торган территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләргә чикләре территориаль зоналар чикләре белән туры килмәскә мөмкин.

4. Территориаль зоналар чикләре һәр жир кишәрлегенә бары тик бер территориаль зонага гына туры килү таләбенә җавап бирергә тиеш, чикләре жир законнары нигезендә территориаль зоналар чикләрен кисеп үтә ала торган жир кишәрлегеннән тыш.

5. Әлеге Кагыйдәләр белән һәр территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

10 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану

1. Шәһәр төзелеше регламенты белән жир кишәрлекләренә хокукий режимы билгеләнә, жир кишәрлекләргә өстендә һәм астында булган бар нәрсә кебек һәм аларны түзү һәм киләчәктә капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында кулланыла.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләргә исәпкә алып билгеләнә:

- территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;
- жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләренә бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләре;

- муниципаль берәмлекләргә территорияль планлаштыру документларында билгеләнгән функциональ зоналарның һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;

- территорияль зоналарның төрләрен;

- мәдәни мирас объектларын, махсус сакланыла торган табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләрен.

3. Шәһәр төзелеш регламентында тиешле территорияль зона чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата түбәндәгеләр күрсәтелә:

- җир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының рәхсәт ителгән файдалану төрләре;

- җир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

- Россия Федерациясә законнары нигезендә билгеләнә торган җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү;

- территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенә мөмкин булган минималь дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм, шәһәр төзелеш регламенты кулланыла торган территория зонасы чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гәмәлгә ашыру каралган очракта, күрсәтелгән объектларның халык өчен территорияль файдалана алу мөмкинлегенә максималь мөмкин булган дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре.

4. Шәһәр төзелеш регламентының гәмәли көчә шәһәр төзелеш зоналары картасында билгеләнгән территорияль зона чикләрендә урнашкан барлык җир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына тигез дәрәжәдә кагыла.

5. Шәһәр төзелеш регламентының гәмәли көчә түбәндәге җир кишәрлекләренә кагылмый:

- Россия Федерациясә халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектлары ачыкланган ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә һәм мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм җайланмалар эчтәлегә, параметрлары турында карар кабул иткән территория чикләрендә;

- гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

- линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары белән тулы;

- файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

6. Тарихи җирлекләр территорияләренә, истәлекле урыннарга, дөвалау-сәламәтләндрү җирләренә һәм курортларга, территорияләрдән махсус шартлы зоналарга карата шәһәр төзелеш регламентлары Россия Федерациясә законнары нигезендә билгеләнә.

7. Шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнми

- урман фонды җирләре өчен;

- өске сулар белән капланган җирләр өчен;

- запас җирләр өчен;

- махсус сакланылыла торган табигать территорияләре җирләре өчен (дөвалау-савыктыру урыннары һәм курортлары җирләреннән тыш);

- авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр составындагы авыл хужалыгы җирләре өчен;

- махсус икътисадый зоналар һәм алгарышлы социаль-икътисадый үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләре өчен.

8. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәли көче кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә башкарма хакимиятнең вәкаләтле федераль органнары, Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимияте органнары яисә җирле үзидарәнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

Махсус икътисадый зоналар чикләрендә җир кишәрлекләреннән файдалану махсус икътисадый зоналар белән идарә итү органнары тарафыннан билгеләнә.

Урман фонды җирләрен яки урман фонды җирләре составыннан җир кишәрлекләрен яисә махсус сакланыла торган табигать территорияләре чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен файдалану урман хужалыгы регламенты, урман законнары, махсус сакланыла торган табигать территорияләре турындагы законнар нигезендә, Махсус саклана торган табигый территория турында нигезләмә белән билгеләнә.

III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан җир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән куллану төрләрен үзгәртү турында нигезләмәләр

11 статья. Җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү тәртибе

1. Җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның түбәндәге төрләре булырга мөмкин:

- рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре;
- шартлы рәвештә файдалануның рәхсәт ителгән төрләре;
- рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре, рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләренә һәм шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләренә карата өстәмә сыйфатында гына рәхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла.

2. Һәр территориаль зонага карата җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре билгеләнә.

Җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төп төрләрен билгеләү һәр территориаль зонага карата мәҗбүри кулланылырга тиеш, аңа карата шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

3. Җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның бер төрен мондый файдалануның башка төренә үзгәртү, техник регламентлар таләпләрен үтәү шарты белән, шәһәр төзелеше регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Дәүләт хакимияте органнарыннан, җирле үзидарә органнарыннан, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләре хокук ияләре тарафыннан өстәмә рәхсәтләрдән һәм килештерүләрдән башка мөстәкыйль рәвештә сайлана.

5. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җирләрдә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

6. Тиешле территория зонасы өчен шартлыча рәхсәт ителгән башка төргә кагылышлы рәхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү Россия Федерациясе

Шәһәр төзелеше кодексы таләпләре һәм әлеге Кагыйдәләрнең 11 статьясы нигезләмәләре нигезендә жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектуннан файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт биру юлы белән гамәлгә ашырыла.

7. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рәхсәт ителгән файдалану төрләре исемлегендә булмаган барлык башка төрләре әлеге территориаль зона өчен рәхсәт ителмәгән булып тора һәм әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәндә генә рәхсәт ителергә мөмкин.

12 статья. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектун файдалануның шартлы рәвештә рәхсәт ителгән төренә рәхсәт биру тәртибе

1. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектун куллануның шартлыча рәхсәт бирелүгә кызыксынучы физик яисә юридик зат (алга таба - файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт) Комиссиягә файдалануның шартлы рәхсәт биру турындагы гаризаны жиберә.

2. Файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт биру турындагы мәсьәлә Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексында, чикләрендә жир кишәрлеге яисә рәхсәт соратып алына торган капитал төзелеш объекту урнашкан территория зонасы чикләрендә яшәүче гражданныр катнашында Зеленодольск муниципаль районында гавами тыңлаулар уздыру турындагы нигезләмәдә Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектун файдалануның рәхсәт ителгән төре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булган очракта, гавами тыңлаулар, мондый тискәре йогынтыны куркыныч астына куйган, жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре катнашында үткәрелә.

3. Комиссия рәхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләренең хокук ияләренә, рәхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларының хокук ияләренә һәм рәхсәт соратып алына торган капитал төзелеш объектунның бер өлешә булган биналарның хокук ияләренә файдалануның шартлы рәвештә рәхсәт ителгән төренә рәхсәт биру мәсьәләсә буенча гавами тыңлаулар үткәру турында хәбәрләр жиберә. Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның РФ 39 матдәсенәң 4 өлешә гаризасы кәргән көннән алып жиде эш көненнән дә соңга калмыйча жиберелә.

4. Файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт биру турындагы мәсьәлә буенча гавами тыңлауларда катнашучылар Комиссиягә үзләренең тәкъдимнәрен һәм әлеге сорауга кагылышлы күрсәтмәләрен аларны гавами тыңлаулар беркетмәсенә кертү өчен тәкъдим итәргә хокуклы.

5. Файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт биру мәсьәләсә буенча гавами тыңлаулар нәтижәләре турындагы бәяләмә муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм «Интернет» челтәренең муниципаль район һәм (яисә) жирлек сайтында урнаштырылырга тиеш.

6. Жәмәгәтьчелек белән фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллекле органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый. Ч. 7 ст. 39 ГрК РФ.

7. Комиссия, файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт биру турындагы мәсьәлә буенча гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә нигезендә, Башкарма комитет бәяләмәсен исәпкә алып, кабул ителгән карарның

сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рәхсәтне файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә яисә мондый рәхсәтне бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм аларны Башкарма комитет җитәкчесенә җибәрә.

8. Әлеге статьяның 8 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр нигезендә Башкарма комитет Җитәкчесе мондый тәкъдимнәр кәргән көннән алып өч көн эчендә файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү яки файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирүдән баш тарту турында карар кабул итә. Күрсәтелгән карар, муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә, бастырып чыгарылырга һәм муниципаль районның һәм (яисә) җирлекнең «Интернет» челтәрендәгә рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

9. Файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү мәсьәләсе буенча гавами тыңлауларны оештыруга һәм уздыруга бәйле чыгымнар мондый рәхсәтне бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат түли..

10. Җир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рәхсәт ителгән төре шәһәр төзелеше регламентына, рәхсәтне шартлы рәхсәт ителгән файдалануга рәхсәт бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат инициативасы буенча гавами тыңлаулар уздырганнан соң Кагыйдәгә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә кертелгән очракта, мондый затка файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турындагы карар гавами тыңлаулар үткәрмичә кабул ителә.

11. Физик яисә юридик зат шартлы рәхсәт ителгән файдалану төренә яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турында карар суд тәртибендә шикаять белдерергә хокуклы.

13 статья. Капиталь төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт бирү тәртибе

1. Җир кишәрлекләренә шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән минималь күләмнәре йә конфигурация, инженерлык-геологик яисә төзелеш өчен яраксыз башка характеристикалары булган җир кишәрлекләренә хокук ияләре рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рәхсәтләр алу өчен мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

1.1. Җир кишәрлекләренә ия булучылар, әгәр мондый тайпылыш конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларын бер яки берничә тапкыр үзгәртү максатларында, ун проценттан да арттырмыйча ,капиталь төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт сорап мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

2. Капиталь төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылу, техник регламентлар таләпләрен үтәгәндә, аерым җир кишәрлеге өчен рәхсәт ителә.

Биначар, төзелешләр, корылмалар катларының иң чик саны, иң чик биелгә һәм федераль яки региональ әһәмияттәге тарихи җирлекләр территорияләре чикләрендә капиталъ төзелеш объектларының архитектура чишелешләренә таләпләр өлешендә, капиталъ төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылу рәхсәт ителми.

3. Капиталь төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт алуда

кызыксынучы зат Комиссиягә мондый рәхсәт бирү турында гариза жибәрә. Капиталь төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт алу турындагы гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жибәрелергә мөмкин.

4. Капиталь төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт бирү турында карар проекты, әлеге статьяның 1.1 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 39 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 5.1 статьясында билгеләнгән төрлө үткәрелә торган жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

Капиталь төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт бирү турында карар проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү белән бәйлә чыгымнарны, мондый рәхсәт бирү белән кызыксынучы, физик яисә юридик зат түли.

5. Жәмәгатьчелек белән фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәйләмә нигезендә, капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт бирү турында карар проекты буенча Комиссия, кабул ителгән мондый рәхсәт бирү турында яисә карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм әлеге тәкъдимнәрне вәкаләтле затка жибәрә.

6. Вәкаләтле зат, әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр кәргән көннән соң жиде көн эчендә, капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт бирү турында яисә, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

7. Физик яисә юридик зат капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт бирү турында яисә, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарга суд төртибендә ризасызлык белдерергә хокукы.

8. Әгәр мондый тайпылыш аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры килмәсә, капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт бирелми.

IV БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан территорияне планлаштыру документларын әзерләү турында нигезләмәләр

14 статья. Территорияне планлаштыру документларына гомуми таләпләр

1. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү территорияләренә тотрыклы үстерүне тәмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы элементларын бүлеп бирү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

2. Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралмаган территориягә карата капитал төзелеш объектларын урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру документларын әзерләү, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 41 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш, таләп ителми.

Капиталь төзелеш объектын урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру документларын эзерләү түбәндәге очрақларда мәжбүри:

- федераль, региональ яисә жирле өһәмияттәге капитал төзелеш объектын урнаштыруга бәйле рәвештә дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен мәжбүри алу кирәк булганда;

- кызыл линияләр урнаштыру, үзгәртү яисә гамәлдән чыгару кирәк булганда;

- жир законнары нигезендә жир кишәрлекләре тәзу территорияне ызанлау проекты нигезендә генә башкарылган очрақта, жир кишәрлекләре төзәргә кирәк булганда;

- капитал төзелеш объектын урнаштыру уртақ чиге булган ике һәм аннан да күбрәк муниципаль берәмлекләр территорияләрендә планлаштырыла (мондый капитал төзелеш объектын дәүләт милкәндәге яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырылган очрактан тыш һәм мондый капитал төзелеш объектын урнаштыру өчен дәүләт яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителми);

- линияле объектны тәзу, реконструкцияләү планлаштырыла (линия объектын дәүләт яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырылган очрактан тыш һәм мондый линияле объектны урнаштыру өчен дәүләт милкәндәге яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителми). Россия Федерациясә Хөкүмәтә тарафыннан линия объектын тәзу, реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру документларын эзерләү таләп ителмәгән башка очрақлар билгеләнергә мөмкин;

- линия объекты булмаган капитал төзелеш объектын махсус сакланыла торган табигать территориясә чикләрендә яисә урман фонды жирләре чикләрендә аның эшчәнлеген тәэмин итү өчен кирәкле булган капитал төзелеш объектын урнаштыру планлаштырыла.

– территорияне комплекслы үстерү планлаштырыла;

– «Күпфатирлы йортларны һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларын өләшле тәздә катнашу турында һәм Россия Федерациясенә кайбер закон актларына үзгәрешләр кертү хақында» 2004 елның 30 декабрәндәге 214-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә өләшле төзелештә катнашучыларның акчаларын жәлеп итеп, индивидуаль торақ төзелешә объектларын тәзу планлаштырыла.

3. Территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү территориаль зоналардан файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре һәм (яки) муниципаль районнарның территориаль планлаштыру схемалары, билгеләнгән планлаштыру структурасының бер яисә берничә чиктәш элементларына, жирлекләренә, шәһәр округларының генераль планнарына карата функциональ зоналарга, аның комплекслы һәм тотрыклы үсешә буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территориягә карата гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү һәм раслау, шулай ук территорияне планлаштыру документларын эзерләү үзенчәлекләре жирлек территориясенә карата Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексының 45, 46 статьялары, Зеленодольск муниципаль районы уставы, «Өтәшкә авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Уставы нигезләмәләрен исәпкә алып билгеләнә.

15 статья. Территорияне планлаштыру документлары төрләре

1. Территорияне планлаштыру документларының төрләре түбәндәгеләр:

- территорияне планлаштыру проекты;
- территорияне ызанлау проекты.

2. Территорияне планлаштыру проектларын эзерләү планлаштыру структурасы элементларын бүлеп биру, гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү, территорияне планлаштырыла торган үстерүнең характеристикаларын һәм чиратын билгеләү өчен гамәлгә ашырыла.

3. Территорияне ызанлау проекты эзерләү планлаштыру структурасының бер яисә берничә катнаш элементы чикләрендә урнашкан территориягә карата, территориаль зонаның һәм (яисә) муниципаль районны территориаль планлаштыруның билгеләнгән схемасы чикләрендә жирләрдән файдалану һәм (яисә) төзелеш алып бару кагыйдәләренә, жирлекнең, шәһәр округының генераль планы нигезендә функциональ зонаның комплекслы һәм тотрыклы үсеше буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территориянең чикләрендә гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне ызанлау проекты эзерләү түбәндәгеләр өчен гамәлгә ашырыла:

- төзелә торган һәм үзгәртелә торган жир кишәрлекләренең чикләре урынын билгеләү;

- чикләрендә капитал төзелешнең яңа объектларын урнаштыру планлаштырылмаган төзелеш территорияләре өчен кызыл линияләргә билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару, һәм (яки) территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлеген төзүгә, һәм (яисә) үзгәртүгә бәйлә рәвештә, территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлек алып бару күздә тотылмаган кызыл линияләргә билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару өчен, әгәр мондый билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару бары тик гомуми файдаланудагы территория чикләрен үзгәртүгә генә китерсә.

5. Территорияне ызанлау проекты расланымга тиешле төп өлештән һәм әлегә проектны нигезләү материалларыннан тора.

6. Территорияне ызанлау проектларын эзерләү, территорияне планлаштыру документларын эзерләү өчен Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексы нигезендә мондый инженер эзләнүләрен башкару таләп ителгән очракларда, инженер эзләнүләре материалларын һәм нәтижәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла. Территорияне ызанлау проекты эзерләү максатларында әлегә территорияне планлаштыру проекты эзерләү өчен алынган инженер эзләнүләре материалларын һәм нәтижәләрен үтәү көненнән алып биш елдан да артык булмаган ел эчендә файдалану рәхсәт ителә.

7. Территорияне ызанлау проекты эзерләгәндә чикләренә, төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренең урнашу урынын билгеләү, федераль законнар һәм Россия Федерациясә субъектлары законнары, техник регламентлар, кагыйдәләр җыентыклары белән билгеләнгән, шәһәр төзелеш регламентлары һәм эшчәнлекнең конкрет төрләре өчен жир кишәрлекләргә биру нормалары, төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләргә башка таләпләр нигезендә гамәлгә ашырыла,

8. Территорияне ызанлау проекты эшләү, территориянең кадастр планында жир кишәрлегенә яисә жир кишәрлекләренә расланган, гамәлдә булу вакыты чыкмаган урнашу схемасы нигезендә, чикләрендә жир кишәрлекләргә төзү каралган территориягә карата гамәлгә ашырыла торган очракта, мондый территорияне ызанлау проектында жир кишәрлекләргә чикләренә урнашу урыны әлегә схемада каралган жир кишәрлекләргә чикләре урынына туры килергә тиеш.

9. Тарихи жирлек территориясенә карата эзерләнгән территорияне ызанлау проектында Россия Федерациясә халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне) саклау турындагы законнарда сакланышы тәэмин итү күздә тотылган планлаштыру структурасы элементлары исәпкә алына.

10. Территорияне планлаштыру проекты белән расланган планлаштыру структурасының элементы яисә элементлары чикләрендә урнашкан территорияне ызанлау проектын аерым документ рәвешендә эзерләгән очракта, кызыл линияләрне билгеләү, үзгәртү гомуми файдаланудагы территориянең чикләрен үзгәртүгә китерә дигән шарт белән, территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлек алып бару күздә тотылмаган территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлеген булдыру һәм (яки) үзгәртүгә бәйлә кызыл линияләрне билгеләү, үзгәртү, юкка чыгару өчен территорияне ызанлау проектын эзерләү очрагынан тыш, жәмәгатьчелек белән фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткөрелми.

V БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләре буенча жәмәгатьчелек белән фикер алышулар яки гавами тыңлаулар үткөрү турында нигезләмәләр

16 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләре буенча жәмәгатьчелек белән фикер алышуларны яки гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү буенча гомуми нигезләмәләр

1. Жәмәгатьчелек белән фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар уңай яшәү шартлары өчен кеше хокукларын, жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокук ияләренең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү максатыннан үткөрелә.

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләре буенча жәмәгатьчелек белән фикер алышуларына яисә гавами тыңлауларга түбәндәгеләр чыгарыла:

– Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты, Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары;

– Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрактардан гайри, территорияне планлаштыру проектлары һәм ызанлау проектлары;

– жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төрләренә рөхсәтләр биру турындагы карарлар;

– капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт биру турындагы карарлар проектлары.

3. Жәмәгатьчелек белән фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллеке органының норматив хокукый акты, әлеге Кагыйдәләр, башка норматив хокукый актлар нигезендә уздырыла.

4. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты буенча жәмәгатьчелек белән фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар муниципаль берәмлек уставында һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллеке органының норматив хокукый акты белән билгеләнгән тәртиптә, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясы нигезендә һәм әлеге статьяның нигезләмәләрен исәпкә алып үткөрелә.

5. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты буенча жәмәгатьчелек белән фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның дәвамлылыгы мондый проект басылып чыккан көннән алып кимендә бер һәм кимендә өч ай тәшкил итә.

6. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертелгән очракта, конкрет территориаль зона өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентына үзгәрешләр кертү өлешендә үзгәрешләр кертелгән очракта, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә

үзгөрешләр кертү буенча жәмәгәтьчелек белән фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар территориаль зона чикләрендә үткөрелә, аның өчен мондый шөһәр төзелеш регламенты билгеләнгән. Бу очрақларда жәмәгәтьчелек белән фикер алышуларны яки гавами тыңлауларны үткөрү срогы бер айдан артык була алмый.

VI БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгөрешләр кертү турында нигезләмәләр

17 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгөрешләр кертү тәртибе

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгөрешләр кертү Россия Федерациясе Шөһәр төзелеш кодексының 31 - 33 статьяларында каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгөрешләр кертү турындагы мәсьәләне жирле администрация Башлыгы тарафыннан карау өчен түбәндәгеләр нигез була:

1) Жирлектән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренәң жирлек генераль планына яисә муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасына үзгөрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән, жирлек генераль планына, муниципаль районның территориаль планлаштыру схемасына туры килмәве ;

1.1) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органынан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда үтәү өчен, аэродром янындагы территориядә урнашкан күчәмсез милек объектларыннан файдалануның жирлек, шөһәр округы, авылара территорияләрен жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә кертелгән чикләүләрен бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр керү;

2) территориаль зоналарның чикләрен үзгәртү, шөһәр төзелеш регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр керүе;

3) шөһәр төзелеш зоналаштыру картасында күрсәтелгән территориядән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренәң урнашу урыны турында белешмәләренәң Бердәм дәүләт күчәмсез мөлкәт реестрында күрсәтелгән зоналар, территорияләр чикләренәң урнашу урынын тасвирлауга туры килмәве;

4) территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яки өлешчә урнашкан жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын файдалануның шөһәр төзелеш регламенты белән билгеләнгән чикләүләренәң, федераль, региональ һәм жирле әһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләренәң күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында мондый зоналар, территорияләр чикләрендә күчәмсез милек объектларыннан файдалануны чикләүләренәң туры килмәве;

5) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясә чикләрен, федераль әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен, региональ әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен билгеләү, үзгәртү.

6) территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул итү;

7) муниципаль берәмлекләр чикләрендә урнашкан Ватанны саклаганда һөлак булганнарны күмү урыннарын ачыклау.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгөрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр түбәндәгеләр тарафыннан Комиссиягә жиберелә:

1) жирлөрдөн файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдөләре федераль өһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда, федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан ;

2) Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдөләре региональ өһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан;

3) Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдөләре жирле өһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда, Зеленодольск муниципаль районының жирле үзидарә органнары тарафыннан;

4) жирлек территориясендә Жирдән файдалану һәм төзелеш алып баруны жайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очракларда, жирле үзидарә органнары тарафыннан;

4.1) муниципаль берәмлекләр чикләрендә урнашкан Ватанны саклаганда һөлак булганнарны күмү урыннары табылган очракларда Өтөшкә авыл жирлегенең жирле үзидарә органнары тарафыннан;

5) физик яисә юридик затлар тарафыннан инициатив тәртиптә йө жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдөләрен куллану нәтижәсендә жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаса, аларның хокук ияләренә зыян китерелсә, жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хақы кимесә, гражданның һәм аларның берләшмәләренең хокуклары һәм законлы мәнфәгатләре гамәлгә ашырылмаган очракларда.

6) вөкаләтле федераль башкарма хакимият органы яисә Россия Федерациясә тарафыннан төзелгән һәм территорияне комплекслы үстерү турында Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан кабул ителгән карарны гамәлгә ашыруны тәэмин итүчә юридик зат тарафыннан;

7) Татарстан Республикасы билгеләгән һәм кабул ителгән Татарстан Республикасы, Өтөшкә авыл жирлегә жирле администрациясә башлыгы тарафыннан территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул иткән һәм территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул иткән Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органы, Өтөшкә авыл жирлегә жирле үзидарә органы, йө территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул иткән зат белән территорияне комплекслы үстерү турында шартнамә төзегән зат тарафыннан.

3.1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдөләре Россия Федерациясә Шөһәр төзелеш кодексының 31 статьясындагы 3.1 өләше нигезендә федераль өһәмияттәге объектларны, региональ өһәмияттәге объектларны, муниципаль районның жирле өһәмияттәге объектларын (линия объектларыннан тыш) территориаль планлаштыру документларында каралган жирлек территорияләрендә урнаштыру мөмкинлегә тәэмин ителмәгән очракта, башкарма хакимиятнең вөкаләтле федераль органы, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең вөкаләтле органы, муниципаль районның жирле үзидарә вөкаләтле органы вөкаләтле затка, өләге объектларны урнаштыруны тәэмин итү максатларында, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдөләренә үзгәрешләр кертү турындагы таләп жиберә.

3.2. Өләге статьяның 3.1 өләшендә каралган очракта, вөкаләтле зат өләге статьяның 3.1 өләшендә күрсәтелгән таләп алынган көннән алып утыз көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдөләренә үзгәрешләр кертүне тәэмин итә.

3.3. Өләге статьяның 2 өләшендәге 3 - 5 пунктларында һәм 3.1 өләшендә каралган очракларда жирлөрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдөләренә

үзгәрешләр кертү максатларында, шулай ук конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән рәхсәт ителгән файдалану төрләре бер мәртәбә үзгәртелгән очракта, капитал төзелеш объектларының һәм (яисә) капитал төзелеш объектларының элек билгеләнгән иң чик параметрлары үзгәртелмәгән, конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларының бер яисә берничә чик параметры бер тапкыр үзгәртелгән очракта, жәмәгатьчелек белән фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткөрү, жирдән файдалану кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проектны кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгару һәм әлеге статьяның 4 өлешендә каралган комиссиянең 4 өлешендә каралган бәяләмәсен әзерләү таләп ителми.

3.4. Территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамәлгә ашыру максатларында жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертелгән очракта, мондый үзгәрешләр территорияне комплекслы үстерү максатларында территорияне планлаштыру проектын раслаган көннән алып туксан көннән дә соңга калмыйча кертелергә тиеш.

3.5. Муниципаль берәмлекләр чикләрендә урнашкан Ватанны саклаганда һәлак булганнарны күмү урыннарын ачыклауга бәйле рәвештә жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү мондый урыннар ачыкланган көннән алып алты ай дәвамында гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта жәмәгатьчелек белән фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру таләп ителми.

4. Комиссия Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәреш кертү турында тәкъдимнәр кәргән көннән алып егерме биш көн эчендә бәяләмә әзерли, анда жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында яисә мондый тәкъдимне кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, кире кагу турында тәкъдимнәр кертелгән, һәм бу нәтижәне Башкарма комитет житәкчесенә жиберә.

4.1. Әлеге кагыйдәләренә аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры китерүне күздә тоткан Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проект Комиссия тарафыннан карау каралмаган.

5. Вәкаләтле зат, Комиссия бәяләмәсендәге тәкъдимнәрне исәпкә алып, егерме биш көн эчендә Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәреш кертү турында яисә әлеге Кагыйдәләргә үзгәреш кертү турында тәкъдимнәрне кире кагу хакында карар кабул итә һәм, кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, мөрәжәгать итүчеләргә әлеге карарның күчermәсен жиберә.

6. Вәкаләтле зат әлеге статьяның 2 өлешендәге 1.1 пунктында күрсәтелгән күрсәтмә Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән башкарма хакимият органыннан алынганнан соң Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында карар кабул итәргә тиеш. Әлеге статьяның 2 өлешендәге 1.1 пунктында күрсәтелгән күрсәтмәгә вәкаләтле зат судка шикаять бирергә мөмкин.

7. Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органыннан, вазыйфай заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органыннан рәхсәтсез корылма барлыгы ачыкланган көннән алып аны сүткәнче яисә билгеләнгән таләпләргә туры китергәнче, мондый төзелеш урнашкан территорияль зонага, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрен, рәхсәт ителгән төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларын, рәхсәт ителгән файдалану төрен һәм мондый төзелеш параметрларын билгеләүне күздә тоткан Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү рәхсәт ителми, рәхсәтсез корылма билгеләре булмау яки суд карарының

рөхсәтсез төзелгән корылманы жимерү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дөгъваларны канөгәтъләндерүдән баш тарту турындагы карары законлы көченә керүе турында хөбәрнамә жиберелә, өлегә хөбәрнамәне карау нәтижәләре буенча жириле үзидарә органы тарафыннан Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясының 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яки жириле үзидарә органына һәм алардан өлегә хөбәрнамә кергән очрактардан тыш.

8. Өлегә статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган очрактарда, мәдәни мирас объектлары территорияләрен, территорияләре чикләрен махсус шартлар белән файдалану зоналарын билгеләүгә, федераль өһәмияттәге тарихи жирилекләр, региональ өһәмияттәге тарихи жирилекләр территорияләре чикләрен раслау өчен вөкаләтле дәүләт хакимияте башкарма органы яисә жириле үзидарә органы вөкаләтле затка территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән, федераль өһәмияттәге тарихи жирилекләр территорияләреннән, региональ өһәмияттәге тарихи жирилекләр территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен жирирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдөләрендә күрсәтү турында, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жири кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне билгеләү таләбен жирибәрә.

9. Өлегә статьяның 8 өлешендә каралган таләпләр кергән очракта, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар барлыкка килү турында, мәдәни мирас объекты территориясә чикләре турында йә өлегә статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган нигезләрне ачыкланган көннән алып, жирирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдөләренә үзгәрешләр кертү өчен вөкаләтле зат жирирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдөләренә үзгәрешләр кертүне мондый таләп нигезендә төгәлләштерү юлы белән тәзмин итәргә тиеш. Шул ук вакытта өлегә статьяның 8 өлешендә каралган таләп нигезендә аларны төгәлләштерү максатларында жирирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдөләренә үзгәрешләр раслау таләп ителми.

10. Өлегә статьяның 9 өлеше нигезендә Жирирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдөләрен төгәлләштерү срогы территорияләрне куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләрен, мәдәни мирас объектлары территорияләре, федераль өһәмияттәге тарихи жирилекләр территорияләре, региональ өһәмияттәге тарихи жирилекләр территорияләрен күрсәтү, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жири кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне билгеләү максатларында, өлегә статьяның 8 өлешендә каралган таләп кергән көннән, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү яисә туктату турында, мәдәни мирас объекты территориясә чикләре турында белешмәләр хокукын теркәү органыннан кергән көннән алып йә Жирирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдөләренә үзгәрешләр кертү өчен, өлегә статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган нигезләр ачыкланган көннән башлап, алты айдан артып китә алмый .

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ӨТӨШКӘ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӘРЕ

2 нче том

ШӨҺӨР ТӨЗЕЛЭШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ
ШӨҺӨР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

2022 ел

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӘРЕНЕҢ ДОКУМЕНТЛАР СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Өтәшкә авыл җирлегә» муниципаль берәмлегенә Җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре документлары составына түбәндәгеләр керә:

Кереш.

1. Составындагы текст өлеше:

1 нче том. Җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү һәм куллану тәртибе;

2 нче том. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелеше регламентлары.

2. Составындагы график өлеше:

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар,

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территорияне махсус куллану шартлары булган зоналар.

3. Кушымта:

- Территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләр.

ЭЧТӨЛӨК

II ӨЛӨШ. ШӘҺӘР ТӨЗӨЛӨШӨН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ	30
VIII БҮЛӨК. Шәһәр төзөлөшөн зоналаштыру картасы	30
18 статья. Шәһәр төзөлөшөн зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар.....	30
19 статья. Шәһәр төзөлөшөн зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.....	Ошибка! Закладка не определена.
III ӨЛӨШ. ШӘҺӘР ТӨЗӨЛӨШӨ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ	33
IX БҮЛӨК. Шәһәр төзөлөшө регламентлары	35
21 статья. Шәһәр төзөлөшө регламенты составы	35
22 статья. Территориаль зоналарның шәһәр төзөлөшө регламентлары.....	Ошибка! Закладка не о
22.1. Рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрлөрө	37
22.2. Индивидуаль торак төзөлөшө зоналарының шәһәр төзөлөшө регламенты (Ж1)...	40
22.3. Аз катлы торак төзөлөшө зоналарының шәһәр төзөлөшө регламенты (Ж2)	44
22.4. Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның (ОД) шәһәр төзөлөшө регламенты	48
22.5. Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзөлөшө регламенты (И) ..	53
22.6. Коммуналь-склад объектлары зоналарының шәһәр төзөлөшө регламенты (КС)..	54
22.7. Авыл хужалыгы билгеләнешендөгө объектлар зоналарының шәһәр төзөлөшө регламенты (СХ2)	57
22.8. Рекреацион билгеләнештәгө зоналарның шәһәр төзөлөшө регламенты (Р2)	60
22.9. Зиратлар урнаштыру зоналарының шәһәр төзөлөшө регламенты (СН1)	62
23 статья. Шәһәр төзөлөшө регламентларының гамәли көчө кагылмый торган жирләр	63
24 статья. Шәһәр төзөлөшө регламентлары билгеләнмөгән жирләр	64
25 статья. Жирлөрдән фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре ..	64
X БҮЛӨК. Жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзөлөш объектлары куллануны чикләү	65
26 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендө жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзөлөш объектларынан файдалануны чикләү	67
26.1. Гомуми нигезләмәләр	67
26.2. Су белән тәэмин итү чыганаклары санитар саклау зоналары	68
26.3. Су саклау зоналары, өскө су объектларының яр буе саклау полосалары	69
26.4. Электр челтәрө хужалыгы объектлары саклау зоналары	73
26.5. Газ бүлү челтөрлөрөнөң саклау зоналары	75
26.6. Линияләрнөң һәм элемтө корылмаларының саклау зоналары.....	Ошибка! Закладка не опреде
26.7. Саклау зоналары һәм магистраль торбаүткөргөчлөрдән минималь ераклыктагы зоналар	Ошибка! Закладка не определена.
27 статья. Махсус сакланыла торган табигать территорияләре чикләрендө жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзөлөш объектларынан файдалануны чикләү.....	Ошибка! За
28 статья. Мәдәни мирас объектлары саклау шартлары буенча жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзөлөш объектлары куллануны чикләү.....	78
XI БҮЛӨК. Халык өчөн коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территорияне минималь рөхсәт ителгән дәрәжәдө тәэмин итү дәрәжәсенөң исәп-хисап күрсәткөчлөрө һәм мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булганның максималъ рөхсәт ителгән дәрәжәсенөң исәп-хисап күрсәткөчлөрө.....	80

II ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ

VIII БҮЛЕК. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы

18 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар

1. «Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар» өлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Бу картада билгеләнгән территориаль зоналарның чикләре һәм аларның кодлы билгеләнешләре - территориаль зона төре индексы һәм билгеләнгән территориаль зона номеры сурәтләнгән.

Территориаль зоналарның чикләре өлеге Кагыйдәләрнең 9 статьясындагы 1 томы нигезләмәләре нигезендә билгеләнгән.

2. Территория зоналарының һәр төре өчен өлеге Кагыйдәләр белән шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә, ул бер төрдәге билгеләнгән барлык территориаль зоналарга карата эш итә.

Территориаль зоналар төрләрен билгеләү өчен түбәндәге исемнәр һәм шартлы билгеләр (индекслар) кулланыла:

Территория зонасы төренең индексы	Территория зонасы төренең аталышы
Ж1	Индивидуаль торак төзелеше зонасы (Ж1)
Ж2	Аз катлы торак төзелеше зонасы (Ж2)
ОД	Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД)
И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы (И)
КС	Коммуналь-склад объектлары зонасы (КС)
СХ2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ2)
Р2	Рекреация билгеләнешендәге зона (Р2)
СН1	Зиратлар урнаштыру зонасы (СН1)

Территория зонасы төрен яисә өлеге Кагыйдәләр кысаларында индексны билгеләү өчен куллану бертөрле булып тора.

3. Билгеләнгән территориаль зоналарны идентификацияләү өчен территориаль зонаның номеры һәм исеме кулланыла. Билгеләнгән территориаль зона исеме түгәрәк жәяләр эчендә төзелгән территориаль зона төре индексын һәм билгеләнгән территориаль зона номерларын үз эченә алган территория зонасы төре исемнән тора.

Территория зонасы индексы территориаль зона төренең индексина туры килә. Территория зоналарына карата өлеге Кагыйдәләр кысаларында «территориаль зона индексы» һәм «территориаль зона индексы» терминнарын куллану бер мәгънәгә ия. Бер үк төрле индекс булган барлык территориаль зоналар өчен гомуми шәһәр төзелеше регламенты гамәлдә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында түбәндәге территорияль зоналарның чикләре билгеләнгән:

Зона номеры	Зона индексы	Территория зонасы исеме	Зонаның урыны
1-1	Ж1	Индивидуаль торак төзелеше зонасы (Ж1) №1-1	Өтәшкә ав.
1-2	Ж2	Аз катлы торак төзелеше зонасы (Ж2) №1-2	Өтәшкә ав.
1-3	ОД	Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД) №1-3	Өтәшкә ав.
1-4	Һәм	Инженерлык инфраструктурасы зонасы(И) №1-4	Өтәшкә ав.
2-1	Ж1	Индивидуаль торак төзелеше зонасы (Ж1) №2-1	Бузай ав.
2-2	ОД	Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД) №2-2	Бузай ав.
3-1	Ж1	Индивидуаль торак төзелеше зонасы (Ж1) №3-1	Гөбнә станциясе поселогы
4-1	Ж1	Индивидуаль торак төзелеше зонасы (Ж1) №4-1	Салатчы ав.
5-1	Ж1	Индивидуаль торак төзелеше зонасы (Ж1) №5-1	Кече Өтәк ав.
6-1	Ж1	Индивидуаль торак төзелеше зонасы (Ж1) №6-1	Зур Өтәк ав.
6-2	ОД	Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД) №6-2	Зур Өтәк ав.
6-3	КС	Коммуналь-склад объектлары зонасы(КС) №6-3	Зур Өтәк ав.
6-4	Р2	Рекреация билгеләнеше зонасы (Р2) №6-4	Зур Өтәк ав.
7-1	СХ2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ2) №7-1	Өтәшкә авыл җирлеге
7-2	СН1	Зиратлар урнаштыру зонасы (СН1) №7-2	Өтәшкә авыл җирлеге

Территория зонасын билгеләү өчен әлеге Кагыйдәләр кысаларында аның исемен яисә номерын куллану бертөрле мәгънәгә ия.

4. Билгеләнгән территорияль зоналарның чикләре чикләренә бер яисә аннан да күбрәк контурларыннан торырга мөмкин.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында бер үк төрле индекс һәм территорияль зона номеры булган территорияль зоналарның чикләре контурлары бер күпконтурлы территорияль зонага керә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында бер үк индекс булган территорияль зоналарның чикләре контурлары, әмма территорияль зоналарның төрле номерлары бер төрдәге төрле территорияль зоналарга керә.

5. Мәҗбүри тәртиптә чикләре һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнә торган территорияль зоналардан тыш, шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шулай ук түбәндәгеләр күрсәтелде:

- шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган җирләр;
- шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җирләр;
- барлык җир кишәрлегенә карата билгеләнгән территория зонасы регламенты нигезендә җир кишәрлеге өлешләрәннән фактта яисә планлаштырып файдалану территорияләре.

Күрсәтелгән жирләр һәм территорияләр өчен түбәндәге исемнәр һәм шартлы текст тамгалары (индекслар) кулланыла:

1) Шәһәр төзелеше регламентларының гамәли көчә кагылмый торган жирләр

Индекс	Атамасы
ЛО	Линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре

2) шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләр

Индекс	Атамасы
УФ(ЛФ)	Урман фонды жирләре
ВО	Жир өсте сулары белән капланган жирләр
СХ	Авил хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре
ООПТ	Махсус сакланыла торган табигать территорияләре жирләре

3) Жирләрдән фактта яисә планлаштырыла торган файдалану территорияләре

Индекс	Атамасы
СХ2-Ф	СХ2 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән факттагы файдалану территориясе
СН1-Ф	СН1 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән факттагы файдалану территориясе

Күрсәтелгән жирләр һәм территорияләр территориаль зоналар булып тормый, әлегә жирләр һәм территорияләр чикләре турында белешмәләр әзерләнми һәм Күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертелми.

6. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында мәжбүри тәртиптә мондый эшчәнлекне гамәлгә ашыру планлаштырылган очракта территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территорияләр билгеләнә. Мондый территорияләрнең чикләре бер яисә берничә территориаль зона чикләре буенча билгеләнә.

Чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территория муниципаль берәмлек чикләрендә Өтәшкә авыл жирлегә билгеләнмәгән, шуңа бәйле рәвештә әлегә Кагыйдәләр материалларында күрсәтелмәгән.

19 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар

1. «Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар» әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Бу картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре чагылдырылды, алар Россия Федерациясә законнары нигезендә җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануга өстәмә чикләүләр кертәләр.

2. Әлеге Томның 30 нчы статьясенә 30.1 өлеше нигезләмәләренә ярашлы рәвештә, әлеге Кагыйдә кысаларында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар өч төргә бүленәләр: билгеләнгән, билгеләнүгә планлаштырыла торган, якинча.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән һәм территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре генә күрсәтелә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган ориентлашу зоналары чикләре чагылдырылмый, чөнки алар җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә юридик көчкә ия түгел. Әлеге зоналарның якинча чикләре җирлекнең генераль планы нигезләү материаллары составына керә торган генераль планы карталарында чагылдырылырга мөмкин.

Территориядән файдалануның махсус шартлары булган шәһәр төзелешен зоналаштыруны картадан алу мәгълүмати-белешмә характерда була. Территориянең махсус шартлары планлаштырылган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан җир кишәрлекләре хокукы бирүчеләр мондый зоналар өчен билгеләнгән чикләүләрнең гамәлдә булуын суд тәртибендә дөгьваларга хокуклы.

2. Җир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары, аларның характеристикалары күрсәтелгән зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә билгеләнгән яисә планлаштырыла торган территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның өлеге Кагыйдәләргә туры килми торган чикләрендә урнашкан.

3. Күрсәтелгән картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләреннән тыш, махсус сакланылучы табигать территорияләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектлар чикләре; тарихи җирлекләр территорияләре чикләре чагылдырылырга мөмкин.

20 статья. Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр

1. Әлеге Кагыйдәләргә мәҗбүри кушымта итеп билгеләнгән территориаль зоналар чикләре урынының график тасвирламасы булган билгеләнгән территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр, күчәмсез мөлкәтнең Бердәм дөүләт реестрын алып бару өчен файдаланыла торган координаталар системасында өлеге чикләрнең характерлы нокталары координаталары исемлеге була.

Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә җирлекнең җирле үзидарә органнары шулай ук территориаль зоналар чикләре урынының текст тасвирламасын эзерләргә хокуклы. Әлеге Кагыйдәләр проектын эшләү кысаларында территориаль зоналар чикләре урынының текст тасвирламасы эзерләнмәгән һәм территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләргә кертелмәгән.

2. Территория зоналары чикләре турындагы белешмәләр түбәндәгеләр

рәвешендә бирелә:

1) Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлығының 2018 елның 23 декабрендәге 650 номерлы боерыгы белән расланган «Торак пунктлар, территорияль зоналар, махсус сакланылучы табигать территорияләре, территорияләрдән, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар урнашу урынының график тасвирламасы» нигезендә әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән жирлекнең территорияль зоналары чикләре турында белешмәләр булган PDF форматындагы электрон документ;

2) территорияль зоналар чикләре турында мәгълүматны күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертү өчен кирәкле XML форматындагы электрон документлар рәвешендә.

III ӨЛӨШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

IX БҮЛЕК. Шәһәр төзелеше регламентлары

21 статья. Шәһәр төзелеше регламенты составы

1. Шәһәр төзелеше регламентында жир кишәрлекләренәң хокукый режимы билгеләнә, шулай ук жир кишәрлекләре өстендә һәм жир астында булган барсына да бер үк һәм аларны тәзү процессында һәм капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында кулланыла .

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнде:

1) территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

2) жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырыла торган файдалануның төрле төрләренәң бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләре;

3) функциональ зоналар һәм аларның генераль план белән билгеләнгән планлаштырыла торган үсеш характеристикалары;

4) территория зоналары төрләре;

5) мәдәни мирас объектларын, шулай ук махсус сакланыла торган табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләре.

3. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территориаль зона чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына кагыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәли көче түбәндәге жир кишәрлекләренә кагылмый:

1) Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренәң) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектлары ачыкланган ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә;

2) гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

3) линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм/яисә линия объектлары белән мәшгуль булган объектлар;

4) файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

5. Шәһәр төзелеше регламентлары махсус икътисадый зоналар һәм социаль-икътисадый үсеше алдан билгеләнә торган территорияләр чикләрендә урнашкан авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр, авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составында авыл хужалыгы жирләренән, авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составында авыл хужалыгы жирләренән тыш, запас жирләр, махсус сакланылучы табигать территорияләре жирләре (дөвалау-савыктыру урыннары һәм курортлар жирләренән тыш) өчен билгеләнмәгән.

6. Тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеше регламентында түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

2) жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

3) Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү;

4) шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория зонасы

чикләрендә территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру каралган очракта, территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәзмин ителешенең мөмкин булган минималь күрсәткечләренең һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль уңайлылык дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре өстәмә рәвештә күрсәтелә.

7. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләрен билгеләү һәр территориаль зонага карата мәҗбүри кулланылырга тиеш, аңа карата шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

8. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләренә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Төп яки шартлы рөхсәт ителгән төр урынына рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрен куллану рөхсәт ителми.

9. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән бер төрен үзгәртү, әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән төр типтә техник регламентлар таләпләрен үтәгән очракта, шәһәр төзелеше регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

10. Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмчел төрләре жир кишәрлекләренә һәм капиталъ төзелеш объектларына хокук ияләре тарафыннан өстәмә рөхсәтләрдән һәм килештерүләрдән башка мөстәкыйль рәвештә сайлана.

11. Жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясы нигезендә әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән төр типтә гамәлгә ашырыла.

12. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәли көче кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен, мондый файдалануның башка төренә үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә кабул ителә.

13. Линияле объектларны (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларыннан тыш) урнаштыру, саклагыч корылмаларны (утыртмаларны), мелиорация объектларын, антенна-мачта корылмаларын, мәгълүмат һәм геодезик тамгаларны урнаштыру теләсә кайсы территориаль зонада рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә генә рөхсәт ителә.

14. Жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Росреестрның 2020 елның 10 октябрәндәге П/0412 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре классификаторы (алга таба - Классификатор) нигезендә билгеләнә. Күрсәтелгән классификаторда рөхсәт ителгән файдалану төрләре атамалары, аларның кодлары (санлы билгеләре) һәм жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау бар. Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төренең текстлы исеме һәм аның коды (санлы билгеләнеше) бертөрле булып тора.

15. Жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре,

шул исәптән аларның майданы;

2) катларның чикле саны һәм биналарның, корылмаларның чикле биекlege;

3) жир кишәрлеге чикләрендә төзелеш алып баруның максималь проценты, ул жир кишәрлегенең бөтен майданына төзелеп бетергә мөмкин булган суммар майданы нисбәте буларак билгеләнә;

4) биналарны, төзелешләрне, корылмаларны мөмкин кадәр урнаштыру урыннарын билгеләү максатларында жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр, яқында биналар, корылмалар түзү тыела.

16. Жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары, кагыйдәләр, техник регламентлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, санитария кагыйдәләре тарафыннан иң чик параметрларга карата таләпчән таләпләр каралмаган очракларда кулланыла.

17. Жир кишәрлегенең минималь күләменә (майданына) чикләүләр бер хокукка ия булган файдалануның бер төре булган чиктәш жир кишәрлекләренә кагылмый.

18. Бинаның беренче катларында барлык өске катлар да бар, шул исәптән мансард катлары да, шулай ук цоколь катның өске өлеше планлаштырылган билге дәрәжәсеннән кимендә 2 метрга югарырак күтөрелсә.

18.1. Классификатор коды белән рөхсәт ителгән куллану төре өчен корылмаларның (антенна-мачта) иң чик биекlege билгеләнергә тиеш түгел.

19. Жир кишәрлеген түзүнең максималь проценты жир кишәрлегендә урнашкан барлык биналарның һәм корылмаларның майданын, яссылыклы корылмалардан һәм жир кишәрлеге өслегендәге капитал төзелеш объектларынан (объектның жир асты өлеше) тыш, исәпкә ала.

20. Территориаль зоналар чикләрендә жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын бертигез файдалану рөхсәт ителгән бертөрле төрдәге өстәмә зоналар урнаштырылырга мөмкин, әмма жир кишәрлекләренең чик(минималь һәм (яисә) максималь күләме һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән түзүнең , реконструкцияләүнең иң чик параметрлары белән һәм шундый зурлыклар һәм параметрлар белән туры килгән

22 статья. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеше регламентлары

Шәһәр төзелеше регламентлары территориаль зонаның һәр төренә карата билгеләнә. Территория зонасының һәр төренең шәһәр төзелеше регламентының гамәли көче өлгә төрдәге барлык билгеләнгән территориаль зоналарга кагыла.

22.1. Рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануның төп һәм шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрен сайлап алу төп яки шартлы рәвештә рөхсәт ителгән күренешкә өстәмә рәвештә генә мөмкин, аны төп яки шартлы рөхсәт ителгән төр урынына билгеләргә ярамый.

Жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шулай ук рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре өчен жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр күрсәтелми, чөнки алар файдалануның төп яисә шартлы рөхсәт ителгән төре белән билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентында өлгә төрне Классификаторда тасвирлау нигезендә конкрет төп яки шартлы рөхсәт ителгән төр өчен рөхсәт ителгән рөхсәт

ителген файдалануның ярдәмче төрләрә күрсәтелми.

Жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителген файдалануның барлык төрләрә; файдалануның ярдәмче төре билгеләнә торган төп яисә шартлы рөхсәт ителген төр кодлары һәм ярдәмче төрләр өчен рөхсәт ителген төзелешнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителген файдалануның ярдәмче төре коды	Рөхсәт ителген файдалануның ярдәмче төре исеме	Куллануның ярдәмче төре билгеләнә торган төп һәм шартлы рөхсәт ителген төрләрә кодлары	Капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителген төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары	
			катларның чикле саны, төзелешнең чикле биекlege	төзелешнең максималь проценты
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	1.8; 1.9; 1.10; 1.11; 1.12; 1.13	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.19	Печән чабу	1.8	0	билгеләнмәгән
1.20	Авыл хужалыгы хайваннарын көтү	1.8	0	билгеләнмәгән
2.7.1	Автотранспортны саклау	2.1.1; 2.5; 2.6; 4.1	1 кат, 4.5 м	20%
3.1.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	1.7; 1.8; 1.9; 1.10; 1.11; 1.12; 1.13; 1.14; 1.15; 1.16; 1.17; 1.18; 2.1.1; 2.4; 2.5; 2.7.1	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.4	Тулай торак	3.5.2, 6.12	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.3	Көнкүреш хезмәте күрсәтү	2.5; 2.6; 3.2.4	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнlege объектлары	3.6.2	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	1.8, 1.9, 1.10, 1.11	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.4	Кибетләр	3.4.1, 3.4.2, 3.10.1, 4.8.1, 5.2.1, 6.4, 6.9, 7.6, 9.2.1, 12.1	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.6	Жәмәгать туклануы	4.3, 4.4, 4.7, 4.8.1, 5.2.1, 7.6, 9.2.1	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9	Эш урынындагы гаражлар	3.1, 3.1.2, 3.4.2, 3.8, 3.8.1, 3.9.2, 3.9.3, 4.1, 4.8.1	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	4.9, 4.9.1.1, 4.9.1.4	2 кат, 10 метр	билгеләнмәгән
4.9.1.4	Автомобиль ремонтлау	4.9.1.1, 4.9.1.3	2 кат, 10 метр	билгеләнмәгән

5.1.3	Спорт белән шөгыльләнү өчен майданчыклар	3.6.2, 5.2.1, 9.2.1	0	билгеләнмәгән
5.4	Кече суднолар өчен причаллар	3.6.2, 5.2.1, 9.2.1	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	9.2.1	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	1.13	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

22.2. Шәхси торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1)

Шәхси торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1) әлеге Кагыйдәләр билгеләгән Ж1 индексы булган территорияль зоналарга кагыла.

Шәхси торак төзелеш зоналары урнаштыру өчен билгеләнгән:

- индивидуаль торак төзелеше һәм шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен билгеләнгән шәхси жир кишәрлекләре белән аерым торучы торак йортлар;

- блокланган торак йортлар;

- аз катлы торак йортлар (дүрт катка кадәр, мансардны да кертеп).

Торак зоналарда социаль һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге аерым торган, төзелгән яисә кушып төзелгән объектларны, сәламәтлек саклау объектларын, мәктәпкәчә, башлангыч гомуми һәм урта гомуми белем бирү объектларын, культ биналарын, автомобиль транспорты стоянкаларын, гараж билгеләнешендәге объектларны, гражданның яшәвенә бәйлә һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясамый торган объектларны урнаштыру рәхсәт ителә. Торак зоналар составына шулай ук бакчачылыкны алып бару өчен билгеләнгән территорияләр дә кертелергә мөмкин.

Жир кишәрлекләре барлыкка килгәндә (шул исәптән, бүлешү яки бүлеп бирү юлы белән) код белән рәхсәт ителгән файдалану төрләре белән 2.1, 2.2 фронт буйлап жир кишәрлегенң минималь киңлегә 12 м булырга тиеш; код белән 2.3 - 6 м, код өчен 2.1.1 - 27 м булырга тиеш.

Катларның иң чик саны һәм кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләре өчен иң чик биеклек 2.1, 2.2, 2.3 төп биналарга, корылмаларга һәм корылмаларга карата билгеләнә. Ярдемчел корылмаларның максималь биеклегә - 3,5 м яссы түбә башына, 4,5 м тәгәрмәчле түбә очына кадәр.

Шәхси торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыктарны алырга кирәк:

- участокның чигеннән торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (юл йөрү) - кимендә 3 метр;

- участок чикләреннән алып хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 1 метр;

- торак бина тәрәзәләреннән алып күрше участка урнашкан хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 10 метр;

- үзәкләштерелгән канализация булмаганда, күрше йортның диварларына кадәр ара - 12 метрдан да ким түгел;

- үзәкләштерелгән канализация булмаганда бәдрәфтән су белән тәэмин итү чыганагына кадәр ара (кое) - 25 метрдан да ким түгел.

Блокланган һәм аз катлы күпкатлы торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыктарны алырга кирәк:

- Участок чигеннән алып торак йорт стенасына кадәр 2.3 коды өчен - 3 метрдан да ким түгел, урам ягыннан (йөрү) - 3 метрдан ким түгел.

- 2-3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: 15 м дан да ким булмаган; 4 кат: 20 м дан да ким булмаган (көнкүреш өзеклекләре);

- шул ук биналарның тәрәзәләре 10 метрдан да ким булмаган озын яклары һәм торчалары арасында.

Гомуми файдаланудагы майданчыктар торак һәм ижтимагый биналардан түбәндәге ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

- балаларны торак биналарга кадәр уйнау өчен - 12 м;

- өлкән яшьтәге халыкның ялы өчен - 10 м;

- автомобиль кую өчен - 10 м;

- спорт белән шөгылләнү өчен 10 метрдан 40 метрга кадәр;
- хужалык максатлары өчен - 20 м;
- калдыклар өчен контейнерлы майданчыклар - 20 метрдан 100 метрга кадәр.

Өстәмә корылмалар, автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан урнаштыру рәхсәт ителми.

Чиктәш участкалар арасындагы материал һәм тип киртәләр, яшелчә бакчалары белән тәэмин ителгән өлештә кояш яктысын үткәрә торган челтәрсыман итеп кабул ителә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Атамасы	жир күләме күләме, кв м.	катлар саны / корылма биекlege	Төзелешнең максимум процент ы	жир кишәрлекләреннән минималь чигенүләр, м
Рәхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
2.1	Индивидуаль торак төзелеше өчен	мин. - 1000макс. - билгеләнмәгән	3 кат/18 м	50 %	3/3
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге)	мин. - 1000макс. - билгеләнмәгән	3 кат/18 м	40 %	3/3
2.3	Блоклы торак төзелеше	мин. - 1000макс. - билгеләнмәгән	3 кат/18 м	60 %	3/3
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	10/билгеләнмәгән
3.8	Ижтимагый идарә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.8.1	Дәүләт идарәсе	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.3	Спорт белән шөгылләнү өчен майданчыклар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

9.3	Тарихи-мәдени эшчәнлек	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләре)	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.2	Территорияне тәзекләндерү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре					
2.1.1	Аз катлы күп фатирлы торак төзелеше	билгеләнмәгән	4 кат (мансардны да кертеп)/20 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнмәгән	Билгеләнмәгән /4.5 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.1	Социаль хезмәт күрсәтү йортлары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.3	Элемтә хезмәт күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.4	Тулай торак	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.3	Көн күреш хезмәт күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлегә объектлары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.7	Дини куллану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.7.1	Дини йолаларны тормышка ашыру	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

3.7.2	Дини идарә һәм мөғариф	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәгә һәм аның белән чиктәш өлкәләрдәгә эшчәнлекне тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.4	Кибетләр	билгеләнмәгән	2 кат/ билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлегә	билгеләнмәгән	2 кат/ билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнмәгән	2 кат/ билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.7	Кунакханә буенча хезмәте күрсәтү	билгеләнмәгән	3 кат/ билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	билгеләнмәгән	2 кат/10 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9.1.4	Автомобиль ремонтлау	билгеләнмәгән	2 кат/10 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
6.8	Элемтә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
13.1	Яшелчәчелек алып бару	мин. - 300макс. - 600	0/0	0 %	билгеләнмәгән
13.2	Бакчачылык алып бару	мин. - 300макс. - 600	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

Искәрмәләр.

«Жир кишәрлегә чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша жир кишәрлегенң урамнары һәм башка якларыннан чигенү күрсәткечләре китерелә.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы

төрләрә өчен әлеге Томның II бүлегендә күрсәтелгән таблица, 22статья, 22.1 пункты нигезендә билгеләнә

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламенты тарафыннан билгеләнгән жир кишәрлекләренең чик (минималь) күләмнәре түбәндәге очрақларда кулланылмый:

- жир кишәрлеге хосусый милектәге жир кишәрлеген һәм дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрне һәм (яисә) жир кишәрлекләрен яңадан бүлү юлы белән һәм майданы жир кишәрлекләренең иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген жирлектә формалаштыру мөмкинлеге булмау юлы белән төзелсә;

- ике һәм аннан күбрәк жир кишәрлекләрен берләштерү юлы белән жир кишәрлеге барлыкка китерү;

- гамәлдәге күчмәсез милек объекты астында төзелә торган жир кишәрлеге барлыкка килү һәм майданы жир кишәрлекләренең иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген формалаштыру мөмкинлеге булмау.

22.3. Аз катлы торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж2)

Аз катлы торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж2) әлеге Кагыйдәләр билгеләгән Ж2 индексы булган территорияль зоналарга кагыла.

Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше зоналары урнаштыру өчен билгеләнгән:

- аз катлы торак йортлар (дүрт катка кадәр, мансардын да кертеп);

- блокланган торак йортлар;

- йорт янындагы жир кишәрлекләре белән аерым торучы торак йортлар;

Торак зоналарда социаль һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге аерым торган, төзелгән яисә кушып төзелгән объектларны, сәламәтлек саклау объектларын, мәктәпкәчә, башлангыч гомуми һәм урта гомуми белем бирү объектларын, культ биналарын, автомобиль транспорты стоянкаларын, гараж билгеләнешендәге объектларны, гражданның яшәвенә бәйлә һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясамый торган объектларны урнаштыру рәхсәт ителә. Торак зоналар составына шулай ук бакчачылыкны алып бару өчен билгеләнгән территорияләр дә кертелгә мөмкин.

Жир кишәрлекләре барлыкка килгәндә (шул исәптән, бүлешү яки бүлеп бирү юлы белән) код белән рәхсәт ителгән файдалану төрләре белән 2.1, 2.2 фронт буйлап жир кишәрлегенә минималь киңлеге 12 м ким; 2.3 код белән - 6 м ким, 2.1.1 код өчен - 27 м ким булырга тиеш түгел.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары белән рәхсәт ителгән куллану төрләре өчен иң чик катлар саны һәм иң чик биеклегенә төп биналарга, корылмаларга һәм төзелешләргә карата билгеләнә. Ярдәмчел корылмаларның максималь биеклегенә - 3,5 м яисә түбә башына, 4,5 м кыяк түбә очына кадәр.

Индивидуаль торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыктарны алырга кирәк:

- кишәрлек чикләреннән алып торак йорт стнасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (юл йөрү) - кимендә 3 метр;

- кишәрлек чикләреннән алып хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 1 метр;

- торак бина тәрәзәләреннән алып күрше кишәрлектә урнашкан хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 10 метр;

- үзеклөштөрөлгөн канализация булмаганда, күрше йортның диварларына кадәр ара - 12 метрдан да ким түгел;

- үзеклөштөрөлгөн канализация булмаганда бәдрәфтән су белән тәэмин итү чыганагына кадәр ара (кое) - 25 метрдан да ким түгел.

Блокланган һәм аз катлы күпкатлы торак төзелеше өчен түбөндөгө ераклыктарны алырга кирәк:

- кишәрлек чигеннән алып торак йорт стенасына кадәр 2.3 коды өчен - 3 метрдан да ким булмаган, урам ягыннан (йөрү) - 3 метрдан ким булмаган;

- 2-3 кат биеклектөгә торак биналарның озын яклары арасында: 15 м дан да ким булмаган; 4 кат: 20 м дан да ким булмаган (көнкуреш өзеклекләре);

- шул ук биналарның тәрәзәләре 10 метрдан да ким булмаган озын яклары һәм яннары арасында.

Гомуми файдаланудагы майданчыктар торак һәм ижтимагый биналардан түбөндөгө ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

- балаларны торак биналарга кадәр уйнау өчен - 12 м;

- өлкән яшьтөгә халыкның ялы өчен - 10 м;

- автомобиль кую өчен - 10 м;

- спорт белән шөгыльләнү өчен 10 метрдан 40 метрга кадәр;

- хужалык максатлары өчен - 20 м;

- калдыктар өчен контейнерлы майданчыктар - 20 метрдан 100 метрга кадәр.

Өстәмә корылмалар, автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан урнаштыру рөхсәт ителми.

Чиктәш кишәрлекләр арасындагы материал һәм тип киртәләр, яшелчә бакчалары белән тәэмин ителгән өлештә қояш яктысын үткөрә торган чөлтәрсыман итеп кабул ителә.

Өстәмә корылмалар, автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан урнаштыру рөхсәт ителми.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минимал һәм (яки) максимал) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән түзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән түзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Атамасы	жир кишәрлеге күләме, кв м.	катлар саны / корылма биеклегә	Төзелешн ең максимал ь процент ы	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
2.1.1	Аз катлы күп фатирлы торак төзелеше	билгеләнмәгән	4 кат (мансардны да	билгелән мөгән	билгеләнмөгән

			кертп)/20 м		
2.3	Блоклы торак төзелеше	мин. - 1000макс. - билгеләнмәгә н	3 кат/18 м	60 %	3/3
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгелән мәгән	10/билгелән мәгән.
3.8	Ижтимагый идарә	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
3.8.1	Дәүләт идарәсе	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
4.4	Кибетләр	билгеләнмәгә н	у/б.ның 3 катында.	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
5.1.3	Спорт белән шөгыйльләнү өчен мөйданчыклар	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләре)	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре					
2.1	Индивидуаль торак төзелеше өчен	мин. - 1000макс. - билгеләнмәгә н	3 кат/18 м	50 %	3/3
2.2	Шөхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге)	мин. - 1000макс. - билгеләнмәгә н	3 кат/18 м	40 %	3/3
2.5	Урта катлы торак төзелеше	билгеләнмәгә н	8 кат/билгелә	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән

			нмөгөн		
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1	Коммуналь хезмәтә күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.1	Социаль хезмәт күрсәтү йортлары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.3	Элемтә хезмәтә күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.4	Тулай торак	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.3	Көн күреш хезмәтә күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлегә объектлары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.7	Дини куллану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.7.1	Дини йолаларны тормышка ашыру	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.7.2	Дини идарә һәм мөғариф	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәгә һәм аның белән чиктәш өлкәләрдәгә эшчәнлекне тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәтә күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлегә	билгеләнмәгән	2 кат /билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнмәгән	2 кат /билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.7	Кунакханә буенча хезмәтә күрсәтү	билгеләнмәгән	3 кат /билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9.1.	Автомобиль юу урыннары	билгеләнмәгән	2 кат/10 м	билгелән	билгеләнмәгән

3		н		мөгөн	эн
4.9.1. 4	Автомобиль ремонтлау	билгеләнмөгө н	2 кат/10 м	билгелән мөгөн	билгеләнмөг эн
6.8	Элемтә	билгеләнмөгө н	билгеләнмө гөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөг эн
7.6	Урамнан тыш транспорт	билгеләнмөгө н	билгеләнмө гөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөг эн
13.1	Яшелчәчелек алып бару	мин. - 300макс. - 600	0/0	0 %	билгеләнмөг эн
13.2	Бакчачылык алып бару	мин. - 300макс. - 600	билгеләнмө гөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөг эн

Искәрмәләр.

«Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша жир кишәрлегенң урамнары һәм башка якларыннан чигенү күрсәткечләре китерелә.

«н.у.» шартлы кыскаруы мөгнәсе билгеләнмөгөн параметрлар белән билгеләнде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның II бүлегендә күрсәтелгән таблица, 22статья, 22.1 пункты нигезендә билгеләнә

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

22.4. Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның (ОД) шәһәр төзелеш регламенты

Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның шәһәр төзелеш регламенты әлеге Кагыйдәләр билгеләгән ОД индексы булган территорияль зоналарга кагыла.

Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналар мәдәният, сәүдә, сәламәтлек саклау, жәмәгать туклануы, социаль һәм мәдәни-көнкүреш билгеләнешендәге объектлар, эшқуарлык эшчәнлеге, урта һөнәри һәм югары һөнәри белем бирү объектлары, административ, фәнни-тикшеренү учреждениеләре, культ биналары, автомобиль транспорты тукталышлары, эшлекле, финанс билгеләнешендәге объектлар, гражданның тормыш эшчәнлеген тәэмин итүгә бәйлә башка объектлар урнаштыру өчен билгеләнгән.

Ижтимагый-эшлекле зоналарда урнаштыру өчен рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектлары исемлегенә торак йортлар, блокланган төзелеш йортлары, күпфатирлы йортлар, кунакханәләр, жир асты яки күпкатлы гаражлар кертеләргә мөмкин.

Жир кишәрлекләре барлыкка килгәндә (шул исәптән, бүлешү яки бүлөп бирү юлы белән) рөхсәт ителгән куллану төрләре белән 2.1, 2.2 кодлы жир кишәрлегенң минималь киңлеге урам фронты (юл) буенда 12 м дан ким булмаска тиеш; 2.3 коды белән– 6 м дан да ким булмаска тиеш, 2.1.1 коды белән – 27 м дан да ким булмаска тиеш.

Катларның иң чик саны һәм кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләре өчен иң чик биеклек 2.1, 2.2, 2.3 төп биналарга, корылмаларга һәм корылмаларга карата билгеләнә. Ярдәмчел корылмаларның максималь биекlege - 3,5 м яссы түбә башына, 4,5 м кыек түбә очына кадәр.

Индивидуаль торак төзелеш өчен түбәндәге ераклыктарны алырга кирәк:

- кишәрлек чигеннән торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (юл йөрү) - кимендә 3 метр;
- кишәрлек чикләреннән алып хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 1 метр;
- торак бина тәрәзәләреннән алып күрше кишәрлектә урнашкан хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 10 метр;
- үзәкләштерелгән канализация булмаганда, күрше йортның диварларына кадәр ара - 12 метрдан да ким түгел;
- үзәкләштерелгән канализация булмаганда бәдрәфтән су белән тәэмин итү чыганагына кадәр ара (кое) - 25 метрдан да ким булмаган.

Блокланган һәм аз катлы күпкатлы торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыктарны алырга кирәк:

- кишәрлек чигеннән алып торак йорт стенасына кадәр 2.3 коды өчен - 3 метрдан да ким түгел, урам ягыннан (йөрү) - 3 метрдан ким түгел; код өчен 2.1.1 - 3 метрдан ким түгел, урам ягыннан (юл йөрү) - 3 метрдан ким түгел;
- 2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: 15 м дан да ким булмаган; 4 кат: 20 м дан да ким булмаган (көнкүреш өзеклекләре);
- торак бүлмәләренең тәрәзәләре белән шул ук биналарның озын яклары һәм яннары арасында -10 метрдан да ким булмаган

Гомуми файдаланудагы майданчыктар торак һәм ижтимагый биналардан түбәндәге ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

- балаларны торак биналарга кадәр уйнау өчен - 12 м;
- өлкән яшьтәге халыкның ялы өчен - 10 м;
- автомобиль кую өчен - 10 м;
- спорт белән шөгыльләнү өчен 10 метрдан 40 метрга кадәр;
- хужалык максатлары өчен - 20 м;
- калдыктар өчен контейнерлы майданчыктар - 20 метрдан 100 метрга кадәр.

Чиктәш кишәрлекләр арасындагы материал һәм тип киртәләр, яшелчә бакчалары белән тәэмин ителгән өлештә кояш яктысын үткөрә торган челтәрсыман итеп кабул ителә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минимал һәм (яки) максимал) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Атамасы	жир кишәрлеге күләме, кв м.	катлар саны / корылма биеклегенә	Төзелешнең максимум процент	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.1.	Коммуналь хезмәтләр	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгелән	билгеләнмәгән

1	күрсөтү	н	эн	мөгөн	эн
3.1.2	Коммуналь хезмэтлэр күрсөтүне тээмин итүче оешмаларның административ биналары	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм күрсөтү	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.2.3	Элемтә хезмәте күрсөтү	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.2.4	Тулай торак	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.3	Көнкүреш хезмәте күрсөтү	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсөтү	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.4.2	Стационар медицина хезмәте күрсөтү	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	10/билгелән мөгөг
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	10/н.у.
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.7	Дини куллану	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.7.1	Дини йолаларны тормышка ашыру	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.7.2	Дини идарә һәм мөгариф	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.8	Ижтимагый идарә	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.8.1	Дәүләт идарәсе	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.8.2	Вәкиллек эшчәнлеге	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткөрү	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсөтү	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
4.4	Кибетләр	билгеләнмөгөн	3 кат/ билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	билгеләнмөгөн	2 кат/ билгеләнмөгөг	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнмөгөн	3 кат/	билгелән	билгеләнмөгөн

		н	билгелэнмэг эн	мэгэн	эн
4.7	Кунакханә буенча хезмәте күрсәтү	билгеләнмәгә н	5 кат/билгелә нмәгән	билгелән мәгән	билгеләнмәг эн
4.8.1	Күңел ачу чаралары	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг эн	билгелән мәгән	билгеләнмәг эн
5.1.1	Спорт-тамаша чараларын тәэмин итү	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг эн	билгелән мәгән	билгеләнмәг эн
5.1.2	Биналарда спорт белән шөгыйльләнүне тәэмин итү	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг эн	билгелән мәгән	билгеләнмәг эн
5.1.3	Спорт белән шөгыйльләнү өчен мәйданчыклар	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг эн	билгелән мәгән	билгеләнмәг эн
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг эн	билгелән мәгән	билгеләнмәг эн
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг эн	билгелән мәгән	билгеләнмәг эн
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг эн	билгелән мәгән	билгеләнмәг эн
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг эн	билгелән мәгән	билгеләнмәг эн
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләре)	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг эн	билгелән мәгән	билгеләнмәг эн
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг эн	билгелән мәгән	билгеләнмәг эн
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг эн	билгелән мәгән	билгеләнмәг эн
Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре					
2.1	Индивидуаль торак төзелеше өчен	мин. - 1000макс. - билгеләнмәгә н.	3 кат/18 м	50 %	3/3
2.1.1	Аз катлы күп фатирлы торак төзелеше	билгеләнмәгә н	4 кат (мансардны да кертәп)/20 м	билгелән мәгән	билгеләнмәг эн
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге)	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг эн	билгелән мәгән	билгеләнмәг эн
2.3	Блоклы торак төзелеше	мин. - 1000макс. - билгеләнмәгә н	3 кат/18 м	60 %	3/3
2.5	Урта катлы торак	билгеләнмәгә	8	билгелән	билгеләнмәг

	төзелеше	н	кат/билгелә нмәгән	мәгән	ән
2.6	Күп катлы торак йорт (биек төзелеш)	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг ән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнмәгә н	1 кат/4.5 м	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
3.2.1	Социаль хезмәт күрсәтү йортлары	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг ән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
3.4.3	Махсус билгеләнештәге медицина оешмалары	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг ән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аның белән чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлекне тәэмин итү	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг ән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
3.9.3	Фәнни сынаулар үткөрү	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг ән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күңел ачу үзәкләре (комплекслар)	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг ән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
4.3	Базарлар	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг ән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
4.9	Эш урынындагы гаражлар	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг ән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлегә	билгеләнмәгә н	билгеләнмәг ән	билгелән мәгән	билгеләнмәг ән

Искәрмәләр.

«Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша жир кишәрлегенәң урамнары һәм башка якларыннан чигенү күрсәткечләре китерелә. «н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның II бүлегендә күрсәтелгән таблица, 22-статья, 22.1 пункты нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламенты тарафыннан билгеләнгән жир кишәрлекләренәң чик (минималь) күләмнәре түбәндәге очракларда кулланылмый:

- жир кишәрлеге хосусый милектәге жир кишәрлеген һәм дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрне һәм (яисә) жир кишәрлекләрен яңадан бүлү юлы белән һәм мәйданы жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген жирлектә формалаштыру мөмкинлегә булмау юлы белән төзелсә;

- ике һәм аннан күбрәк жир кишәрлекләрен берләштерү юлы белән жир кишәрлеге барлыкка китерү;

- гамәлдәге күчемсез милек объекты астында төзелә торган жир кишәрлеге барлыкка килү һәм мәйданы жир кишәрлекләренең иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген формалаштыру мөмкинлеге булмау.

22.5. Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (И)

Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (И) өлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән И индексы булган территорияль зоналарга кагыла.

Инженерлык инфраструктурасы зоналары инженерлык инфраструктурасы объектларын, шул исәптән корылмаларны һәм коммуникацияләрне урнаштыру өчен, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-саклау зоналарын урнаштыру өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Атамасы	жир кишәрлеге күләме, кв м.	катлар саны / корылма биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлегеннән минималь чигенүләре, м
Рәхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнмәгән	1 кат/4.5 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аның белән чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлекне тәмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9	Эш урынындагы гаражлар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
6.7	Энергетика	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.5	Торба үткәргеч транспорты	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

11.2	Су объектларынан махсус файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгелән мәгән	билгеләнм эгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгелән мәгән	билгеләнм эгән
12.0. 1	Урам-юл челтәре	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгелән мәгән	билгеләнм эгән
12.0. 2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгелән мәгән	билгеләнм эгән
Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре					
4.4	Кибетләр	билгеләнмәгән	3 кат/билгелә нмәгән	билгелән мәгән	билгеләнм эгән
6.8	Элемтә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгелән мәгән	билгеләнм эгән
7.4	Һава транспорты	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгелән мәгән	билгеләнм эгән

Искөрмәләр.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның II бүлегендә күрсәтелгән таблица, 22статья, 22.1 пункты нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шөһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

22.6. Коммуналь-склад объектлары зоналарының шөһәр төзелеш регламенты (КС)

Коммуналь-склад объектлары зоналарының шөһәр төзелеш регламенты (КС) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән КС индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Коммуналь-склад зоналары коммуналь инфраструктура объектларын урнаштыру, склад объектларын, торақ-коммуналь хужалык объектларын, транспорт объектларын, күпләп сату объектларын урнаштыру, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-саклау зоналарын урнаштыру өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануның рөхсәт ителгән төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Атамасы	жир кишәрлеге күләме,га	катлар саны / корылма биекlege	Төзелешн ең максимал ь	жир кишәрлеге

				проценты	чиклэрен нэн минималъ чигенүлэр ,м
Рөхсэт ителгэн куллануның төп төрлэре					
1.15	Авил хужалыгы продукциясен саклау нэм эшкертү	макс. - 10	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән/ 4.5 м	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән
3.1	Коммуналь хезмәте күрсәтү	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән
3.1.1. 1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларныц административ биналары	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән
3.2.3	Элемтә хезмәте күрсәтү	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән
3.3	Көнкүреш хезмәте күрсәтү	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге нэм аныц белән чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлекне тәэмин итү	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән
4.3	Базарлар *)	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән
4.4	Кибетләр	билгеләнмәгә н	3 кат/билгелә нгән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән
4.5	Банк нэм иминият эшчәнлеге	билгеләнмәгә н	2кат/билгел әнмәгән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнмәгә н	3 кат/билгелә нгән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән
4.9	Эш урынындагы гаражлар	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән
4.9.1. 1	Транспорт чараларына ягулык салу	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән
4.9.1. 3	Автомобиль юу урыннары	билгеләнмәгә н	2 кат/10 м	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән
4.9.1. 4	Автомобиль ремонтлау	билгеләнмәгә н	2 кат/10 м	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән
6.3	Жиңел сәнәгать	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән

6.9	Складлар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
6.9.1	Склад мөйданчыклары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
6.12	Фәнни-житештерү эшчәнлеге	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.2.3	Гомуми кулланылыштагы транспорт тукталышлары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.3	Су транспорты	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
8.3	Эчке тәртипне тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләре)	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.2	Территорияне тәзекләндерү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
Шартлы рөвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре					
1.13	Балыкчылык	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	0 %	билгеләнмәгән
3.4.3	Махсус билгеләнештәге медицина оешмалары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.10.2	Хайваннар өчен приютлар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9.1.2	Юл ялын тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.4	Спорт белән шөгылләнү өчен жиһазландырылган мөйданчыклар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.5	Су спорты	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.6	Авиация спорты	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.4	Кече суднолар өчен причаллар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
6.8	Элемтә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.2.2	Пассажирларны ташу буенча хезмәт күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.4	Һава транспорты	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

		н	гән	эгән	эгән
7.6	Урамнан тыш транспорт	билгеләнмәгә н	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән

Искәрмәләр.

*) төзелеш материаллары, автозапчастьләр, техника, жиһазлар, башка сәнәгать товарлары сату буенча махсулаштырылган базарлар.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның II бүлегендә күрсәтелгән таблица, 22-статья, 22.1 пункты нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

22.7. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеш регламенты (СХ2)

Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеш регламенты (СХ2) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән СХ2 индексы булган территорияль зоналарга кагыла.

Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналары авыл хужалыгы эшчәнлеген алып бару, фермер хужалыклары, фәнни-тикшеренү, уку һәм авыл хужалыгы житештерүенә бәйлә башка максатлар эшчәнлеген тәэмин итү өчен, шулай ук аквакультура (балыкчылык), шул исәптән авыл хужалыгы житештерүе өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Атамасы	жир кишәрлеге күләме, га	катлар саны / корылма биеклеге	Төзелешнең максимум проценты	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
1.3	Яшелчәчелек *)	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.5	Бакчачылык	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	0 %	билгеләнмәгән
1.8	Терлекчелек	макс. - 50	билгелән	билгелән	билгеләнм

			мәгән	мәгән	әгән
1.9	Жәнлекчелек	макс. - 50	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
1.10	Кошчылык	макс. - 50	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
1.11	Дуңгызчылык	макс. - 50	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
1.12	Умартачылык	макс.- 1	билгелән мәгән	10 %	билгеләнм әгән
1.13	Балыкчылык	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тәэмин итү	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	макс. - 10	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
1.17	Питомниклар	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	макс. - 10	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
1.19	Печән чабу	билгелән мәгән	билгелән мәгән	0 %	билгеләнм әгән
1.20	Авыл хужалыгы хайваннарын көтү	билгелән мәгән	билгелән мәгән	0 %	билгеләнм әгән
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгелән мәгән	билгелән мәгән 4.5 м	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
3.1	Коммуналь хезмәте күрсәтү	билгелән мәгән	билгелән мәгән	0 %	билгеләнм әгән
3.1.1. 1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аның белән чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлекне тәэмин итү	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
3.10. 1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
4.4	Кибетләр	билгелән мәгән	3 кат/ билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
4.6	Жәмәгать туклануы	билгелән мәгән	2 кат/ билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
4.9.1. 1	Транспорт чараларына ягулык салу	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
4.9.1.	Автомобиль юу урыннары	билгелән	2 кат/10	билгелән	билгеләнм

3		мәгән	м	мәгән	әгән
6.9	Складлар	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
6.9.1	Склад мәйданчыклары	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
6.12	Фәнни-житештерү эшчәнлеге	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләре)	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
12.0. 1	Урам-юл челтәре	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
12.0. 2	Территорияне төзекләндерү	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре					
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткөрү	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
3.9.3	Фәнни сынаулар үткөрү	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлеге	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
5.3	Ау һәм балык тоту	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән
6.8	Элемтә	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән

Искәрмәләр.

*) Капиталь төзелеш объектлары булганда, яшелчәчелек теплицалардан файдаланып.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның II бүлегендә күрсәтелгән таблица, 22статья, 22.1 пункты нигезендә билгеләнә

Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

22.8. Рекреацион билгеләнештәге зоналарның шәһәр төзелеше регламенты (P2)

Рекреацион билгеләнештәге зоналарның шәһәр төзелеше регламенты (P2) өлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән P2 индексы белән территорияль зоналарга кагыла.

Рекреация билгеләнешендәге зоналар яшел утыртмаларны саклау һәм яңадан житештерү, аларны халык ялын уздыру максатларында нәтиҗәле файдалануны тәэмин итү өчен билгеләнгән. Шәһәр урманнары, парклар, скверлар, бульварлар, буалар, күлләр, өлеге зонага хезмәт күрсәтү белән бәйле территорияләр үз эченә керә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минимал һәм (яки) максимал) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Атамасы	жир кишәрлеге күләме, кв. м.	катлар саны / корылма биекlege	Төзелешнең максимум проценты	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рәхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
3.6.2	Мәдәният һәм ял парклары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.3	Спорт белән шөгыйльләнү өчен майданчыклар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.2	Табигый-танып-белү туризмы	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
9.1	Табигать территорияләрен саклау	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләре)	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
Шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төрләре					
2.4	Күчмә торак	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	0 %	билгеләнмәгән

			эн		эгэн
3.1	Коммуналь хезмэте күрсэту	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
3.1.1.1	Коммуналь хезмэтлэр күрсэту	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
3.1.2	Коммуналь хезмэтлэр күрсэтуне тээмин итүче оешмаларның административ биналары	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
3.6.1	Мэдэни-ял итү эшчэнлеге объектлары	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
3.6.3	Цирклар һәм жәнлеклэр	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
3.7	Дини куллану	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
3.7.1	Дини йолаларны тормышка ашыру	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
3.7.2	Дини идарэ һәм мәгариф	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аның белән чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлекне тээмин итү	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
4.4	Кибетлэр	билгелэнмэгэн	3 кат/билгеләнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
4.6	Жәмөгать туклануы	билгелэнмэгэн	2 кат/билгеләнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
4.8.1	Күңел ачу чаралары	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
5.1.1	Спорт-тамаша чараларын тээмин итү	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
5.1.2	Биналарда спорт белән шөгылләнүне тээмин итү	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
5.2.1	Туристтик хезмэт күрсэту	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
5.3	Ау һәм балык тоту	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
5.4	Кече суднолар өчен причаллар	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
5.5	Гольф яки атлар йөрү өчен кырлар	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
6.8	Элемтә	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
9.2	Курорт эшчэнлеге	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
9.2.1	Санаторий эшчэнлеге	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн

			ән	мәгән	әгән
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән ән	билгелән мәгән	билгеләнм әгән

Искәрмәләр.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның II бүлегендә күрсәтелгән таблица, 22статья, 22.1 пункты нигезендә билгеләнә

күрсәтелгән таблица, 22 статья, шушы Томның 22.1 пункты нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

22.9. Зиратлар урнаштыру зоналарының шәһәр төзелеш регламенты (СН1)

Зиратлар урнаштыру зоналарының шәһәр төзелеш регламенты (СН1) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән СН1 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Зиратлар урнаштыру зоналары күмү урыннарын (зиратларны, крематорийларны, башка күмү урыннарын) урнаштыру һәм эшләтү өчен билгеләнгән. Әлеге төр зоналарны урнаштыру күрсәтелгән зоналарны бүлеп бирү юлы белән генә тәэмин ителә һәм башка территориаль зоналарда рөхсәт ителми.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Атамасы	жир кишәрлеге күләме, кв м.	катлар саны / корылма биекlege	Төзелешнең максимум процент ы	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәтә күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

	һәм аның белән чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлекне тәэмин итү	эгән	мәгән	мәгән	эгән
7.2.3	Гомуми кулланылыштагы транспорт тукталышлары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы җир кишәрлекләре (территорияләре)	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.1	Ритуаль эшчәнлек	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре					
билгеләнмәгән					

Искәрмәләр.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнә.

Җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның II бүлегендә күрсәтелгән таблица, 22-статья, 22.1 пункты нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

23 статья. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәли көче кагылмый торган җирләр

ЛО - линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) сызыкча объектлар белән мәшгуль җир кишәрлекләре.

Линия объектларына электр линияләре, элемент линияләре (шул исәптән линия-кабель корылмалары), торбаүткөргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар керә.

Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә көче кагылмый торган җир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимиятенә вәкаләтле органнары яисә җирле үзидарәнә вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җирләрдә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә

мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

Линия объектларын урнаштыру (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларыннан тыш) теләсә кайсы территорияль зонада рәхсәт ителгән файдалануның рәхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә рәхсәт ителә.

24 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән җирләр

ЛФ - урман фонды җирләре.

ВО - өске сулар белән капланган җирләр.

СХ - авыл хужалыгы җирләренең җирләре.

МСТТ - махсус сакланыла торган табигать территорияләре җирләре.

Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән җир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимиятенең вәкаләтле органнары яисә вәкаләтле җирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җирләрдә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

Җирләрдән яисә җир кишәрлекләреннән урман фонды җирләре составыннан файдалану урманчылыкның урман хужалыгы регламенты белән билгеләнә, аның чикләрендә урман фонды җирләре урнашкан, урман мөнәсәбәтләре өлкәсендәге федераль һәм региональ законнар нигезендә билгеләнә.

Җир өсте сулары белән капланган җирләрдән файдалану Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары тарафыннан билгеләнә.

Авил хужалыгы билгеләнешендәге җирләр составындагы авыл хужалыгы җирләренә торак пунктлар чикләреннән читтә урнашкан күпьяллык үсентеләр (бакчалар, виноградлыктар һәм башкалар) биләгән чөчүлекләр, печәнлекләр, көтүлекләр, ятмалар, җирләр керә. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр составындагы авыл хужалыгы җирләренең өстенлекләре кулланылышта һәм аерым сакланырга тиеш. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр составындагы авыл хужалыгы җирләре гражданның үз ихтыяҗлары өчен бакчачылыкны алып бару территориясе чикләренә кертелә алмый, шулай ук бакча йортлары, торак йортлар, хужалык корылмалары һәм бакча җир кишәрлегендә гаражлар төзү өчен файдаланыла алмый.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында авыл хужалыгы җирләре СХ индексы белән билгеләнә торган авыл хужалыгы җирләре составына җирләренә тискәре йогынтыдан саклау функциясен башкара торган авыл хужалыгы юллары, урманны саклый торган утыртмалары, агач-куак үсемлекләре булган авыл хужалыгы билгеләнешендәге башка җирләр кертеләргә мөмкин.

Махсус сакланыла торган табигать территорияләре чикләрендә урнашкан җирләрдән яисә җир кишәрлекләреннән файдалану махсус сакланылучы табигать территорияләре турындагы законнар нигезендә махсус сакланылучы табигать территориясе турындагы нигезләмә белән билгеләнә.

25 статья. Җирләрдән фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре

Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында территорияне чагылдырырга тиеш, алар өчен территорияль планлаштыру документлары нигезендә территориядән

файдалануның махсус шартлары булган шәһәр төзелеше регламентлары һәм зоналары билгеләнергә тиеш, әмма әлеге территорияләр өчен гамәлдәге законнар таләпләре нигезендә территория зонасы билгеләнә алмый.

Мондый территорияләрне билгеләү өчен жирләрдән (жир кишәрлеге яисә аның өлеше) факттагы яисә планлаштырылган файдалану территориясе төшенчәсе кулланыла.

Жир кишәрлегенә бер өлешен фактта яисә планлаштырып куллану территориясе - жир кишәрлегенә зур булмаган өлешен биләгән территория (шул исәптән ике яки аннан да аерымланган кишәрлектән торган бердәм жир файдаланудагы), ул фактта кулланыла яки теге яки бу территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламенты нигезендә файдалану планлаштырыла, ул бөтен жир кишәрлегенә яисә аның өлешенә карата билгеләнә алмый.

Һәр жир кишәрлегенә бер генә территориаль зонага каравы турындагы законнар таләпләре нигезендә, территориаль зона жир кишәрлегенә бер өлешенә карата (шул исәптән бердәм жирдән файдалануның аерымланган кишәрлегенә карата) билгеләнә алмый. Жир кишәрлегенә бер өлешен фактта яисә планлаштырып файдалануга туры килә торган территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламенты, рөхсәт ителгән файдалану төрләренә, жир кишәрлекләренә иң чик (минималь) һәм (яисә) максималь күләмнәренә һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларының, жир кишәрлегенә калган (зуррак) өлешен капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең барлык жир кишәрлегенә кагыла алмый.

Жир кишәрлеге өлешен фактта яисә планлаштырып куллану территорияләре территориаль зонаның хокукый статусы юк. Әлеге территорияләрнең чикләре, шулай ук территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның аларга туры килә торган чикләре ориентир рәвешендә була һәм тиешле функциональ зоналар һәм зоналар чикләре нигезендә жирлекнең генераль планы карталарында территориядән файдалануның махсус шартлары булган шәһәр төзелеше зонасы карталарында чагылдырыла.

Әлеге территорияләрне шәһәр төзелеше зоналаштыру карталарында билгеләү өчен жир кишәрлегенә фактта файдаланган очракта, яки жир кишәрлеге өлешен планлаштырган очракта «-Ф» индексы белән тулыландырылган өлеше булган жир кишәрлегенә факттагы территориаль зонасы яисә планлаштырылган өлеше индексы кулланыла.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында жирләрдән фактта һәм планлаштырылган файдалануның түбәндәге төрләре күрсәтелгән:

СХ2-Ф - СХ2 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән фактта файдалану территориясе.

СН1-Ф - СН1 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән фактта файдалану территориясе.

Гамәлдәге законнар нигезендә жирләренә хокукый статусы җайга салынмаган территорияләр, әгәр алар кешеләр тормышына һәм сәламәтлегенә, әйләнә-тирә мохиткә куркыныч тудырмаса, гамәлдә чикләнмәгән рәвештә озак була ала, . Жир кишәрлегенә бер өлешен факттагы яисә планлаштырылган файдалану территориясендә булган капитал төзелеш объектларын төзү яки реконструкцияләүгә рөхсәт алу өчен жир кишәрлеген ызанлау (бүлешү яки бүлеп биерү) үткәргә һәм территорияне факттагы яки планлаштырылган куллануга туры килә торган, территориаль зона чикләрен билгеләү өлешендә, әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертергә кирәк.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында жирләрдән фактта файдалану территориясе сыйфатында шулай ук урман фонды жирләрендә яисә махсус саклана

торган территорияләрдә шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнмәгән жир
кишәрлекләре дә күрсәтелә ала.

Х БҮЛЕК. Жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын куллануны чикләү

26 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

26.1. Гомуми нигезләмәләр

1) Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән файдалануның чикләве билгеләнә, әгәр жир асты байлыклары, һава һәм су законнары турындагы законнарда башкасы каралмаган булса, алар жир өстендә һәм жир өслегендә булган барлык нәрсәгә кагыла һәм мондый жир кишәрлекләрендә урнашкан күчмәсз мөлкәт объектларын урнаштыруны һәм (яисә) файдалануны чикли һәм (яисә) территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар урнаштыру максатларына туры килми торган башка эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен жир кишәрлекләреннән файдалануны чикли яисә тыя.

2) Россия Федерациясе Жир кодексының 105 статьясында билгеләнгән территориянең махсус шартлары булган зоналар төрләренең тулы исемлеге.

3) Федераль закон нигезендә, жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын куллануны чикләү бары тик күләме һәм (яки) чикләре федераль закон таләпләре нигезендә рәсми рәвештә билгеләнгән территориядән файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләрендә генә гамәлдә. Жирлекләренң, шәһәр округларының жирле үзидарә органнары үз вәкаләтләренә кертелмәгән территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның күләмнәрен һәм (яисә) чикләрен билгели алмый.

Шуңа ярашлы рәвештә әлеге Кагыйдәләр кысаларында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар өч төргә бүленә:

- билгеләнгән - Россия Федерациясе законнары нигезендә чикләре билгеләнгән һәм расланган зоналар;

- билгеләүгә планлаштырыла торган-зоналары, чикләре Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнмәгән һәм расланмаган, ләкин законнар нигезендә билгеләнергә тиеш булган зоналар чикләренә билгеләүнең беркетелгән күләмнәренә һәм бертөрле кагыйдәләренә (критерийларына) ия;

- якинча зоналары - зоналары, чикләре Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнмәгән һәм расланмаган, ләкин законнар нигезендә билгеләнергә тиеш булган зоналар чикләренә билгеләүнең беркетелгән күләмнәренә һәм бертөрле кагыйдәләренә (критерийларына) ия; мондый зоналар өчен закон дәрәжәсендә бары тик якинча үлчәмнәр билгеләнгән, мондый зоналар чикләрен билгеләгән очракта исәп-хисаплар һәм (яки) әйләнә-тирә мохиткә йогынты дәрәжәсенәң натураль үлчәүләрен уздыру юлы белән аныкланырга тиеш.

4) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган билгеләнгән зоналарның чикләре генә мәжбүри тәртиптә чагылдырыла.

5) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шулай ук гамәлдәге объектларга карата территорияне файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре чагылырга мөмкин, алар өчен федераль законнарда һәм Россия Федерациясенәң норматив хокукий актларында территорияне файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен билгеләүнең бер үк төрле кагыйдәләре билгеләнгән

Мондый зоналарга линия объектларының (электр тапшыру линияләре, торбаүткәргечләр, элементә линияләре), автомобиль юлларының юл буе полосалары,

су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр бие саклау полосалары керә. Мондый зоналарның чикләре шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында чагылган очракта, өлеге чикләр рәсми билгеләнгән (расланган) зоналардан территориянең махсус шартлары булган аерым шартлы билгеләр белән чагылдырыла.

Мондый зоналарның чикләрен аерып алу өлеге зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү мәгълүмат-белешмә характерында була һәм федераль законнар нигезендә билгеләнүгә планлаштырыла торган чикләр һәм чикләүләр буларак карала. Территориянең махсус шартлары булган зоналарның тулысынча яисә өлешчә ориентлашу чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре өлеге зоналарда жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне суд тәртибендә дөгва белдерергә хокуклы.

6) шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган якинча зоналары чикләре чагылдырылмый, чөнки алар якинча характерга ия һәм жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә юридик көчкә ия түгел. Россия Федерациясе суд практикасы нигезендә, территориядән шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында файдалануның махсус шартлары булган зоналарның якинча чикләре алынган очракта, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре мондый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә гамәлдә булмаган дип танылырга мөмкин.

Якинча булган зоналарга федераль законнар таләпләре нигезендә билгеләнмәгән предприятияләренең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-саклау зоналары, су белән тәэмин итү чыганакларын саклауның икенче һәм өченче пояслары зоналарының, су астында калу һәм су басу зоналарының, радиотехник объектны тапшыра торган чикләү зоналарының, территориянең махсус шартлары булган зоналарның һәм ярдәмче зоналарның башка төрләре керә, федераль законнар нигезендә зоналар күләмнәре исәпләүләр һәм (яисә) табигый тикшеренүләр (үлчәүләр) нигезендә билгеләнергә тиеш

7) Өтәшкә авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның түбәндәге төрләре билгеләнде яисә урнаштырылырга тиеш:

- эчәргә яраклы һәм хужалык-көнкүрешне су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары;
- су саклау зоналары, өске су объектларының яр бие яклау полосалары;
- электр челтәре хужалыгы объектларын саклау зоналары;
- газ бүлү челтәрләренең саклау зоналары;
- линияләренең һәм корылмаларның һәм элемент саклау зоналары;
- саклау зоналары һәм магистраль торба үткәргечләрдән минималь ераклыктагы зоналар

26.2. Су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары

Су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналарының төрләре һәм күләмнәре СанПин 2.1.4.1110-02 «Су белән тәэмин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы суларны санитар саклау зоналары» нигезендә билгеләнә.

Су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналарына (алга таба - ЗСО) ия. Санитар саклау зоналары өч пояс составында оештырыла.

Беренче пояс (катгый режимлы) су алу жайланмаларының, барлык су үткөрү

корылмаларының майданчыкларының һәм су үткөрү каналының территориясен үз эченә ала. Су белән тәэмин итүнең жир асты чыганакларын санитар саклау зонасының беренче поясы күләме сакланган жир асты суларын кулланганда 30 м һәм жир асты суларын тиешенчә сакламаганда 50 м тәшкил итә.

Беренче пояс чикләрендә югары көпшәле агачлар утырту рөхсәт ителми, суүткәргеч корылмаларны эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә турыдан-туры катнашы булмаган барлык төзелеш төрләре, шул исәптән төрле билгеләнештәге торба үткәргечләр салу, торак һәм хужалык-көнкүреш биналарын урнаштыру, кешеләр яшәве, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану рөхсәт ителми.

Биналар, икенче пояс территориясендә санитар режимны исәпкә алып, ЗСОның беренче поясыннан читтә урнашкан яқындагы көнкүреш яки житештерү канализациясе системасына яки чистарту корылмаларының жирле станцияләренә агып төшүче суларны канализация белән жиһазландырылган булырга тиеш.

Икенче һәм өченче поясы (чикләүләр поясы) су чыганакларының пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне үз эченә ала.

Жир асты су чыганакларының санитар саклау зоналарының икенче һәм өченче пояслары чикләрен исәп-хисап белән билгелиләр.

Санитария саклау зонасының икенче һәм өченче пояслары чикләрендә түбәндәгеләр тыела: туфрак катламын бозуга бәйлә яңа скважиналар бораулау һәм яңа төзелеш (Роспотребнадзор идарәсенең территориаль бүлекчәсе белән мәжбүри килештерелгән очракта житештерелә); эшкәртелгән суларны жир асты офыкларына утырту һәм каты калдыкларны жир асты байлыкларын эшкәртү; ягулык-майлау складлары, агулы химикатлар һәм минераль ашламалар, сәнәгать агынтылары, шламосаклагычлар һәм жир асты суларын химик пычрату куркынычын тәэмин итә торган башка объектлар урнаштыру; санитар саклау зонасында мондый объектларны урнаштыру жир асты суларын саклауда сакланган килеш файдаланганда гына рөхсәт ителә, жир асты суларын саклаганда, махсус чараларны үтәгәндә, жир асты суларын чүпләүдән саклаганда, жир асты суларын саклаганда, жир асты суларын пычратуга контрольдә тоту органнарын исәпкә алып, Роспотребнадзорның санитария күзәтчелеге органнары бәяләмәсен исәпкә алып, санитария күзәтчелеге органнары бәяләмәсен исәпкә алып.

Шулай ук икенче пояс чикләрендә жир асты суларын микроб пычрату куркынычы тудыручы зиратларны, терлек каберлекләрен, ассенизация кырларын, фильтрлау кырларын, тирес саклагычларны, силос траншеяларын, терлекчелек һәм кошчылык предприятияләрен һәм башка объектларны урнаштыру; ашламалар һәм агулы химикатлар куллану; төп файдаланудагы урманнарны кисү тыела.

26.3. Су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе яклау полосалары

Су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналарының төрләре һәм күләмнәре СанПин 2.1.4.1110-02 «Су белән тәэмин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы суларны санитар саклау зоналары» нигезендә билгеләнә.

Су белән тәэмин итү чыганаклары санитар саклау зоналарына (алга таба - ЗСО) ия. Санитар саклау зоналары өч пояс составында оештырыла.

Беренче пояс (катгый режимлы) су алу җайланмаларының, барлык су үткөрү корылмаларының майданчыкларының һәм су үткөрү каналының территориясен үз эченә ала. Су белән тәэмин итүнең жир асты чыганакларын санитар саклау зонасының беренче поясы күләме сакланган жир асты суларын кулланганда 30 м һәм жир асты суларын тиешенчә сакламаганда 50 м тәшкил итә.

Беренче пояс чикләрендә югары көпшәле агачлар утырту рөхсәт ителми, суүткәргеч корылмаларны эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә турыдан-туры катнашы булмаган барлык төзелеш төрләре, шул исәптән төрле

билгеләнештәге торба үткәргечләр салу, торак һәм хужалык-көнкүреш биналарын урнаштыру, кешеләр яшәве, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану ителми.

Биналар, икенче пояс территориясендә санитар режимны исәпкә алып, ССЗның беренче поясыннан читтә урнашкан яқындагы көнкүреш яки житештерү канализациясе системасына яки чистарту корылмаларының жирле станцияләренә канализация суларын агузу өчен жиһазландырылган булырга тиеш.

Икенче һәм өченче поясы (чикләүләр поясы) су чыганаclarының пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне үз эченә ала.

Жир асты су чыганаclarының санитар саклау зоналарының икенче һәм өченче пояслары чикләрен исәп-хисап белән билгелиләр.

Санитария саклау зонасының икенче һәм өченче пояслары чикләрендә түбәндәгеләр тыела: туфрак катламын бозуга бәйлә яңа скважиналар бораулау һәм яңа төзелеш (Роспотребнадзор идарәсенең территориаль бүлекчәсе белән мәжбүри килештерелгән очракта житештерелә); файдаланылган суларны жир асты горизонтларына күчерү һәм каты калдыкларны жир асты катламнарына күчерү, жир асты байлыкларын эшкәртү; ягулык-майлау материаллары, агу химикатлары һәм минераль ашламалар складларын, сәнәгать агымнары, шлам саклау складларын һәм жир асты суларының химик пычрану куркынычына бәйлә башка объектларны урнаштыру. Санитар саклау зонасының өченче поясы чикләрендә мондый объектларны урнаштыру, геологик контроль органнары бәяләмәсен исәпкә алып бирелгән Роспотребнадзор органының санитар-эпидемиологик бәяләмәсе булганда, су горизонтын пычратудан саклау буенча махсус чаралар үтәлгән очракта гына рөхсәт ителә.

Шулай ук икенче пояс чикләрендә түбәндәгеләр тыела: жир асты суларының микроблар пычрану куркынычына бәйлә зиратларны, үләт базларын, ассенизация басуларын, фильтрация басуларын, тирес саклагычларны, силос траншеяларын, терлекчелек һәм кошчылык предприятиеләрен һәм башка объектларны урнаштыру; ашламалар һәм агу химикатларын куллану; төп кулланылыштагы урманны кисү.

26.3. Су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе саклау полосалары

Россия Федерациясе Су кодексының 65 статьясы нигезендә, Россия Федерациясе су кодексы су саклау зоналары елгаларның, инешләренең, күлләрнең, сусаклагычларның яр буе линиясенә тоташкан һәм күрсәтелгән су объектларының пычрануын, чүпләнүен, ләм утыруын, суларының саегуын булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклау максатларында хужалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләрдән гыйбарәт.

Су саклык зоналары чикләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территорияләрдә яр буе саклау полосалары урнаштырыла.

Елгаларның су саклау зоналарының, инешләренең киңлегә һәм аларның яр буе яклау полосасының киңлегә тиешле яр сызыгыннан билгеләнә.

Елгаларның яисә инешләренең су саклау зонасы киңлегә, аларның чишмә башыннан елгалар яисә инешләр өчен түбәндәгә озынлык белән билгеләнә:

- 10 километрга кадәр - 50 метр;
- 10 километрдан 50 километрга кадәр - 100 метр;
- 50 километрдан һәм аннан да күбрәк - 200 метрдан.

Су саклау зоналары чикләрендә түбәндәгеләр тыела:

- туфракның уңдырышлылыгын көйләү максатларында агып төшүче сулардан файдалану;

- зиратларны, үлөт базларын, житештерү һәм куллану калдыкларын күмү урыннарын, химик, шартлаткыч, агулы матдөлөрне, радиоактив калдыкларны күмү пунктларын урнаштыру;

- зарарлы организмнарга каршы көрөш буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру;

- транспорт чараларының (махсус транспорт чараларынан тыш) хәрәкәте итүе һәм туктап торуы, юллар буйлап хәрәкәт итүдән һәм юлларда һәм каты өслекле махсус жиһазландырылган урыннарда тукталудан кала;

- ягулык салу станцияләрен, ягулык-майлау материаллары складларын урнаштыру (ягулык салу станцияләре, ягулык-майлау материаллары складлары портлар, суднолар төзү һәм суднолар ремонтлау оешмалары, эчке су юллары инфраструктурасы территорияләрендә, әйләнә-тирә мохитне саклау һәм Су кодексы таләпләрен үтәү шарты белән урнаштырылган очрақлардан тыш), транспорт чараларын техник карау һәм ремонтлау өчен файдаланыла торган техник хезмәт күрсәтү станцияләре, транспорт чараларын юу;

- пестицидлар һәм агрохимикатлар өчен махсуслаштырылган саклагычлар урнаштыру, пестицидлар һәм агрохимикатлар куллану;

- агым суларны, шул исәптән дренаж суларны агызу;

- гомумтаралган файдалы казылмаларны эзләү һәм чыгару (гомумтаралган файдалы казылмаларны эзләү һәм чыгару 1992 елның 21 февралендәге 2395-I номерлы "Жир асты байлыктары турында" РФ Законының 19.1 статьясы нигезендә расланган техник проект каралганча, РФ жир асты байлыктары турындагы законнары нигезендә бирелгән тау бүлекләре һәм (яки) геологик бүленешләр чикләрендә файдалы казылмаларның башка төрләрен эзләү һәм чыгару белән шөгыйльләнүче жир асты байлыктарынан файдаланучылар тарафыннан гамәлгә ашырыла торган очрақлардан тыш).

Су законнары һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар нигезендә, су саклау зоналары чикләрендә су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм сулыкларны саегудан саклауны тәэмин итә торган корылмалар объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү, файдалануга тапшыру, эксплуатацияләү рөхсәт ителә. Су объектын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм суларны ярлыландырудан саклауны тәэмин итә торган корылма төрен сайлау әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар нигезендә билгеләнгән пычраткыч матдөләр, башка матдөләр һәм микроорганизмнарны ташлауның мөмкин нормативларын үтәү зарурлыгын исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

Су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм сулыкларны саегудан саклауны тәэмин итә торган корылмалар дигендә түбәндәгеләр аңлашыла:

- үзәкләштерелгән су чыгару системалары (канализацияләр), явым-төшем суларын агызу өчен үзәкләштерелгән су чыгару системалары;

- агып төшүче суларны үзәкләштерелгән су чыгару системаларына агызу (ташландык суларны агызу) өчен корылмалар һәм системалар (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, үтеп кәргән жир асты суларын, сиптерү-юу өчен тотыла торган суларны һәм дренаж суларын) әгәр алар шундый сулар өчен билгеләнгән булса;

- агып төшүче суларны (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация, су сиптерү һәм дренаж суларын) чистарту өчен аларны чистартуны әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар һәм Су кодексы таләпләре нигезендә билгеләнгән нормативлардан чыгып тәэмин итә торган локаль чистарту корылмалары;

- житештерү һәм куллану калдыкларын жыю корылмалары, шулай ук агып төшүче

суларны (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация суларын, су юу һәм дренаж суларын) су үткәрми торган материаллардан ясалган приемникларга чыгару (агызу) корылмалары һәм системалары.

Су саклау зоналары чикләрендә урнашкан һәм агып төшүче суларны чистарту корылмалары белән жиһазландырылмаган гражданның бакчачылык, яшелчәчелек яисә дача коммерциягә карамаган берләшмәләре территорияләренә карата, аларны мондый корылмалар белән жиһазландырган һәм (яисә) үзәкләштерелгән системаларга тоташтырган вакытка кадәр, әйләнә-тирә мохиткә пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнар керүне булдырмый торган су үткәрми торган материаллардан ясалган приемниклар куллану рөхсәт ителә.

Яр буе яклау полосасының киңлегенә су объектын ярының текәлегенә бәйле рәвештә билгеләнә һәм кирегә авышу өчен 30 м яисә кире авышу өчен 0 м, 40 м төшкел итә һәм 3 м авышу өчен 50 м төшкел итә.

Елга, чишмә башыннан алып тамагына кадәр 10 км дан да кимрәк булган инеш өчен су саклау зонасы яр буе яклау полосасы белән туры килә. Елганың, инешнең чишмә башлары өчен су саклау зонасы радиусы илле метр күләмендә билгеләнә.

Яр буе саклау полосалары чикләрендә су саклау зонасы өчен билгеләнгән чикләүләр белән беррәттән түбәндәгеләр тыела:

- жирләренә сөрү;
- юйла торган грунтларның өемнәрен урнаштыру;
- авыл хужалыгы терлекләрен көтү һәм алар өчен жәйге лагерьлар, ванналар оештыру

Гомуми файдаланудагы су объектынның яр буе линиясә буйлап гомуми файдалану өчен билгеләнгән яр буе полосасы билгеләнә.

Гомуми файдаланудагы су объектарының яр буе полосасының киңлегенә 20 метр төшкел итә, озынлыгы чишмә башыннан тамагына кадәр 10 километрдан да артык булмаган яр буе полосасы каналларынан, шулай ук елгалардан һәм инешләрдән тыш. Яр буе полосасы каналларының, шулай ук елгаларның һәм инешләренең киңлегенә, озынлыгы чишмә башыннан алып тамакка кадәр ун километрдан да артмаган, 5 метр төшкел итә. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында 5 метр киңлектәге яр буе полосалары чагылдырылмый.

Һәр гражданин гомуми файдаланудагы су объектарының яр буе полосасыннан, шул исәптән һәвәскәр һәм спорт балыкчылыгы һәм йөзү чараларын жәлеп итү өчен, файдаланырга хокукты (механик транспорт чараларын кулланмыйча).

Яр буе полосасы чикләрендә жир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру тыела.

26.4. Электр челтәре хужалыгы объектарын саклау зоналары

Электр челтәре хужалыгы объектарының сак зоналары «Электр челтәре хужалыгы объектарының саклау зоналарын билгеләү тәртибе һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартлары турында» Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары нигезендә электр челтәре хужалыгының гамәлдәге линияләренең һәм корылмаларының сакланышын тәмин итү өчен билгеләнә.

Электрүткәргечнең һава линияләре буйлап сак зоналары жир кишәрлегенә өслегенә һәм һава киңлегенә (электр тапшыруының һава линияләре терекләренең биеклегенә туры килә торган биеклеккә) рәвешендә билгеләнә, параллель вертикаль яссылыклар белән чикләнгән, алар кырыйдагы үткәргечләрдән электр тапшыру линиясенә ике ягында да калыша, аларның аерылгысыз торышы түбәндәге ераклыкта:

- 1 кВ кадәр - 2 м;
- 1 дән 20 кВ - 10 м га кадәр;

- 35 кВ - 15 м;
- 110 кВ - 20 м;
- 220 кВ - 25 м;
- 500 кВ - 30 м.

Электр тапшыруның жир асты кабель линиялөре буйлап сак зонасы жир асты байлыклары кишөрлеге өслегенең бер өлеше (электр үткөргечлөрнең кабель сызыкларын салу тирәнлегенә туры килә торган тирәнлектә) белән чиклэнгән, кырый кабельлөрдән 1 метр ераклыктагы электр тапшыру линиясенең ике ягында да калыша торган параллель вертикаль яссылыклар белән чиклэнгән өлеше рөвешендө билгеләнө.

Саклау зоналарында электр челтөре хужалыгы объектларының имин эшен бозарга мөмкин булган телөсө нинди гамөллөрне гамөлгө ашыру, шул исөптөн аларның зарар күрүнө яисө юкка чыгаруына китерү, һәм (яисө) гражданның гомеренө, сөламөтлегенө һәм физик яисө юридик затларның мөлкөтенө зыян китерү, шулай ук экологик зыян салуга һәм янғын чыгуга китерү тыела. Аерым алганда, түбөндөгелөр тыела:

- электр челтөре хужалыгы объектларына керү өчен төзелгән юл һәм керү юллары чиклөрөндө телөсө нинди объектлар һәм предметларны (материалларны) урнаштырырга, шулай ук телөсө нинди эшлөр башкарырга һәм электр челтөре хужалыгы объектларына керү өчен кирөкле юл һәм подьездлар булдырмыйча, керүгө комачауларга мөмкин булган корылмалар төзөргө;

- чүплөклөр урнаштырырга;

- удар механизмнар белән эшлөү, авырлыгы 5 тоннадан артык булган авырлыкны ташлау, сыек һәм коррозия матдөлөрө һәм ягулык-майлау материаллары чыгару һәм түгү (жир асты кабель линиялөрөнең саклык зоналарында).

Электр челтөре хужалыгы объектларының саклык зоналарында 1000 Вольттан артык көчөнөшө белән, шулай ук түбөндөгелөр тыела:

- телөсө нинди саклагычларны, шул исөптөн ягулык-майлау, материалларны саклау яки урнаштыру;

- балалар һәм спорт мөйданчыклары, стадионнар, базарлар, сөүдө нокталары, кыр станнары, мал-туар өчен зоналар, гаражлар һәм барлык төр машиналар һәм механизмнар кую урыннары урнаштыру, билгелэнгән тәртиптө рөхсөт ителгән эшлөрне башкармаучы кешелөрнең күп жыелуы белән бөйлө телөсө нинди чаралар үткөрү (һава электр тапшыру линиялөрөнең сак зоналарында);

- саклагычларны телөсө нинди, шул исөптөн ягулык-майлау материаллары белән кушарга яки урнаштырырга.

Саклау зоналары чиклөрөндө челтөр оешмасын язмача рөхсөтсөз түбөндөгелөр тыела:

- биналар һәм корылмалар төзү, капитал ремонтлау, реконструкциялөү яисө сүтү;

- тау, шартлату, мелиоратив эшлөр, шул исөптөн жирлөрне вакытлыча су басу белән бөйлө булган;

- агач һәм куаклар утырту һәм кисү;

- юл өслегеннән гомуми биеклегө 4,5 метрдан артык булган йөксөз яисө йөк төялгән машиналар һәм механизмнар йөрү (һава электр линиялөрөнең сак зоналарында);

- 4 м дан артык биеклектөгө авыл хужалыгы машиналарын һәм жиһазларны кулланып кыр авыл хужалыгы эшлөрөн башкару.

26.5. Газ бүлү челтөрлөрөнең саклау зоналары

"Газ бүлү челтөрлөрөн саклау кагыйдөлөрөн раслау турында" Россия Федерациясө Хөкүмөтенөң 2000 елның 20 декабрөндөгө 878 номерлы карары

нигезендә газ бүлү челтәрләре өчен түбәндәге сак зоналары билгеләнә:

а) тышкы газүткәргечләр трассасы буйлап - газүткәргечнең һәр ягыннан 2 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

б) полиэтилен торбалардан жир асты газүткәргечләре трассалары буйлап, газүткәргеч трассасын билгеләү өчен, бакыр үткәргеч торбалардан 3 метр ераклыкта һәм капма-каршы яктан 2 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

в) торбаларның материалына карамастан мәңгелек туңлы грунтларда тышкы газүткәргеч трассалары буйлап-газүткәргечнең һәр ягыннан 10 метр ераклыкта шартлы линияләр белән чикләнгән территория рәвешендә;

г) аерым газ регулятор пунктлары тирәсендә - өлеге объектлар чикләреннән 10 метр ераклыкта үткәрелгән йомык линия белән чикләнгән территория рәвешендә. Биналар янындагы газны жайга салу пунктлары өчен саклау зонасы регламентланмый;

д) газүткәргечләрнең су асты кичүләре буйлап суднолар һәм сал йери торган елгалар, күлләр, сусаклагычлар, каналлар аша- су өслегеннән су төбенә кадәр газүткәргечнең һәр ягыннан 100 м ераклыктагы параллель яссылыклар арасында төзелгән су пространствосы участогы рәвешендә ;

е) урманнар һәм агач-куак үсемлекләре аша үтүче поселокара газүткәргечләр трассасы буенда-6 метр киңлектәге узу рәвешендә, газүткәргечнең һәр ягыннан 3 метр. Газүткәргечләрнең жир өсте кишәрлекләре өчен агачлардан торбаүткәргечкә кадәр ераклык газүткәргечне эксплуатацияләү срогы дәвамында агачларның биеклегеннән дә ким булмаска тиеш.

Газ бүлү челтәрләренең саклау зоналарына керә торган жир кишәрлекләренә аларның зарарлануын кисәтү яисә аларны нормаль эксплуатацияләү шартларын бозу максатларында түбәндәге чикләүләр (йөкләүләр) урнаштырыла:

а) торақ-граждан һәм житештерү билгеләнешендәге объектлар төзәргә;

б) эксплуатация оешмалары белән килештереп, күперләренә, коллекторларны, аларда урнашкан газ бүлү челтәрләрен, автомобиль һәм тимер юлларны шушы газүткәргечләренә алдан алып чыкмыйча, жиңмерергә һәм реконструкцияләргә;

в) газ бүлү челтәрләрен жиңмерүдән саклай торган яр ныгыту корылмаларын, су үткөрү жайланмаларын, жиң өстендәге һәм башка корылмаларны жиңмерергә;

г) танып белү билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын һәм газ бүлү челтәрләренең башка жайланмаларын күчерергә, зарарларга, күмеп куярга, юкка чыгарырга;

д) чүплекләр һәм складлар корырга, кислота, тоз, селте һәм башка химик актив матдәләр эремәләрен түгәргә;

е) саклау зоналарын чикләргә һәм аларны томаларга, эксплуатация оешмалары персоналының газ бүлү челтәрләренә керүенә, хезмәт күрсәтүне үткөрүгә һәм килгән зыяннарны бетерүгә каршылык күрсәтергә;

ж) учак ягарга һәм ут чыганақларын урнаштырырга;

з) 0,3 метрдан артық тирәнлектә авыл хужалыгы һәм мелиорация кораллары һәм механизмнары белән баз казырга, жиңне казырга һәм эшкәртәргә;

и) газ көйләү пунктларының, катод һәм дренаж саклау станцияләренең, жиң асты коелары люкларының капкаларын һәм ишекләрен ачарга, элементә, яктырту һәм телемеханика системаларын электр белән тәмин итүне кабызу яки сүндерү;

к) жиң өсте газүткәргечләренә, киртәләргә һәм газ бүлү челтәрләре биналарына чит предметларны ташларга, баскычларны терәп куярга, терәкләр бәйләргә, аларга менәргә;

л) мөстәкыйль рәвештә газ бүлү торган челтәрләргә тоташырга.

Югарыда күрсәтелгән чикләүләргә туры килми торган урман хужалыгы, авыл хужалыгы һәм башка эшләр, һәм жиң горизонтын бозу һәм 0,3 метрдан артық

тирэнлеккә туфрак эшкөртү белән бәйлә булмаган эшләр, газ тарату чөлтөрөнөң сак зонасында жир кишәрлекләре милекчеләре, хужалары яки файдаланучылар тарафыннан, эшләр башланганчы кимендә 3 эш көне кала, эксплуатация оешмасына алдан язмача хәбәр итү шарты белән башкарыла. Газ бүлү чөлтөрлөрөнөң саклау зоналарында жир кишәрлеге өсләген бозу һәм 0,3 метрдан артык тирәнлектә туфрак эшкөртү башкарыла торган алдагы пунктларда каралмаган хужалык эшчәнлеге газ бүлү чөлтөрлөрөнөң эксплуатацияләү оешмасының язмача рәхсәте нигезендә гамәлгә ашырыла.

26.6. Линияләрнең һәм элемтә корылмаларының саклау зоналары

Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 1995 елның 09 июнендәгә «Россия Федерациясә элемтә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләрен раслау турында» 578 номерлы карары (алга таба - Карар) нигезендә махсус куллану шартлары булган саклау зоналары билгеләнә:

- урман кишәрлекләрендә торак пунктлардан читтә урнашкан жир асты кабельләре өчен һәм элемтә линияләренөң һава линияләре һәм радиофикация линияләре өчен - жир асты элемтә кабеле трассасыннан яисә һәр яктан кимендә 2 метр ераклыктагы һава элемтә линияләренөң һәм радиофикация линияләренөң кырый үткәргечләреннән параллель туры сызыклар белән билгеләнгән жир кишәрлекләре рәвешендә;

- суднолар һәм сал йери торган елгалар, күлләр, сусаклагычлар һәм каналлар (арыклар) аша чыкканда, элемтә линияләре өчен һәм элемтә кабеле өчен - су өсләгеннән бөтен тирәнлектә су пространствосы кишәрлекләре рәвешендә, һәр яктан диңгез кабеле трассасыннан 0,25 диңгез миль ераклыгындагы параллель яссылыклар белән билгеләнгән су төбөндәгә жир кишәрлекләре рәвешендә, елга, күл, сусаклагыч һәм каналлар (арыклар) һәр яктан 100 метрга күчкәндә, параллель яссылыклар белән билгеләнгән;

- элемтә кабель линияләрендә жир өсте һәм жир асты хезмәт күрсәтелми торган көчәйтү һәм регенерация пунктлары өчен-көчәйтү һәм регенерация пунктларын урнаштыру үзәгеннән ябык сызык белән билгеләнә торган жир кишәрлекләре рәвешендә, яисә аларны жимерү чигеннән кимендә 3 метрга һәм жирне тоташтыру контурларыннан 2 метрдан да ким булмаган күләмдә

Жир кишәрлегендә юридик яки физик затка караган жир кишәрлегендә элемтә линиясенөң яки радиофикация линиясенөң саклык зонасында грунт ачуга бәйлә барлык эш төрләрен (0,3 метрдан да артмаган тирәнлектәгә сөрүдән тыш) житештерүгә заказ бирүче (төзүче) тарафыннан әлегә элемтә линиясә яки радиофикация линиясә карамагында булган предприятиедән язмача ризалык алынырга тиеш.

Элемтә линияләре һәм радиофикация линияләре трассаларында саклык зоналарының жир мөйданы, юридик һәм физик затлар тарафыннан, Россия Федерациясенөң жир законнары нигезендә, линияләренөң сакланышын тәэмин итә торган һәм Карар белән билгеләнгән чикләүләренә исәпкә алып кулланыла.

Элемтә һәм радиофикация линиясә урнашкан предприятиеләргә саклык зоналарында түбөндәгеләр рәхсәт ителә:

а) үз хисабына юллар, подъездлар, күперләр һәм башка корылмалар элемтә линияләрен һәм радиофикация линияләрен эксплуатация хезмәтә күрсәтү өчен кирәкле булган башка корылмаларны жир милекчеләре (жир хужалары, жирдән файдаланучылар, арендаторлар) белән килешенгән шартларда урнаштырулар һәм алар әлегә предприятиеләргә элемтә корылмаларына эксплуатация хезмәтә күрсәтү өчен шартлар тәэмин итүдән баш тартырга хокуклы түгел;

б) элемтә линияләрен һәм радиофикация линияләрен ремонтлау өчен чокырлар,

траншеялар һәм котлованнарны ачу, алга таба аларны күмеп;

в) урман кисү билетларын (ордерларны) билгеләнгән тәртиптә биреп һәм кисү урыннарын бура калдыкларыннан чистартып, урман массивлары аша узучы элемтә линияләрендә һәм радиофикация линияләрендә аварияләр булганда, аерым агачларны бу линия трассаларына якин урыннарда кисү.

Элемтә линияләрен яки радиофикация линиясен эксплуатацияләүче предприятиеләр вәкилләре язмача рәхсәтеннән башка гына саклык зоналары чикләрендә түбәндәгеләр тыела:

а) һәртөрле төзелеш, монтаж һәм шартлату эшләрен, грунтны жир механизмнары (комлы барханнар зоналарыннан тыш) белән планлаштыруны һәм жир эшләрен (тирәнлеккә 0,3 метрдан да артык сөрүдән тыш) тормышка ашырырга;

б) скважиналарны бораулауга, шурфованига, грунт пробаларын алуға, шартлату эшләрен башкаруға бөйлә геологик-төшерү, эзләү, геодезик һәм башка тикшеренү эшләрен башкарырга;

в) агач утырту, кыр станнарын урнаштыру, төрлекләргә тоту, материаллар, азык һәм ашламалар туплау, учак яндыру, ату урыннары булдыру;

г) автотранспорт, трактор һәм механизмнар йөрү һәм тукталу урыннарын урнаштырырга, элемтә һәм радиофикация линияләре үткәргечләре астында габаритсыз йөкләр жибәргә, каналлар (арыклар) төзәргә, киртәләр корырга һәм башка каршылыктар тудырырга;

д) судноларны, баржларны һәм йөзә торган краннарны кую өчен причаллар булдырырга, төягеч-бушату, су асты-техник, су төбен тирәнәйтү һәм жир эшкәртү эшләре башкарырга, балык промыселы участкалары бүлөп бирергә, балык, башка су хайваннары, шулай ук су үсемлекләрен тоту кораллары белән чыгарырга, су сиптерү, бозны вату һәм эзерләү эшләрен башкарырга. Судноларга һәм башка йөзү чараларына якорьлар ташлау, аерым якорьлар, чылбырлар, лотлар, сөйрәлүләр һәм траллар белән узу тыела.

е) электр тапшыру линияләрен, радиостанцияләргә һәм электр магнит энергиясен нурландыра торган һәм элемтә һәм радиофикация линиясенә куркыныч йогынты ясый торган башка объектларны төзү һәм реконструкцияләү;

ж) жир асты элемтә линияләрен уза торган элемтә линияләрен исәпкә алмыйча, жир асты коммуникацияләрен һәм коррозияне саклауны гамәлгә ашыру.

Элемтә һәм радиофикация линияләренең нормаль эшен бозарга мөмкин булган төрлө гамәлләргә башкару тыела, аерым алганда:

а) элемтә кабельләре салынган, һава элемтә линияләре һәм радиофикация линияләре баганалары урнаштырылган, радиорелей станцияләренең техник корылмалары, кабель тартмалары һәм бүлү тартмалары урнаштырылган, заказчылар (төзүче) тарафыннан элемтә линияләрен һәм корылмаларын, элемтә линияләрен һәм корылмаларын, радиофикация линияләрен һәм корылмаларын шушы линия һәм корылмаларны алып тора торган предприятиеләр белән килештереп, аларны алдан чыгармыйча, биналар һәм күперләргә сүтү һәм реконструкцияләү, коллекторларны, метрополитен туннельләрен һәм тимер юлларны үзгәртеп кору;

б) жир асты кабель линияләре трассаларын күмү, бу трассаларда вакытлыча складлар, химик актив матдәләр һәм сәнәгать, көнкүреш һәм башка калдыктар ташлау урыннарын урнаштыру, үлчи торган, сигнал, кисәтү билгеләре һәм телефон коеларын вату;

в) хезмәт күрсәтелми торган көчәйтү һәм регенерация пунктларының (жир өсте һәм жир асты) һәм радиореле станцияләренең, телефон канализациясенең кабель коеларының, бүлү шкафларының һәм кабель тартмаларының ишекләрен һәм люкларын ачарга, шулай ук элемтә линияләренә тоташтырырга (бу линияләрдә хезмәт күрсәтүче затлардан тыш);

г) техник персоналның иркен үтеп керүенә комачаулый торган элемтә линияләре

трассаларын киртәләү;

д) үз белдеге белән абонент телефон линиясенә һәм элемтә хезмәтләреннән файдалану максатларында радиофикация линиясенә тоташтыру;

е) элемтә һәм радиофикация корылмаларына зыян китерергә мөмкин булган башка гамәлләр кылырга (һава элемтә линияләренең таяну һәм арматурасын зарарларга, чыбыкларны кисергә, аларга чит предметларны һәм башкаларны элп куярга).

26.7. Саклау зоналары һәм магистраль торбаүткәргечләрдән минималь ераклыктагы зоналар

Россия Дәүләт шөһәр техника күзәтчелегенең 22.04.1992 №9 карары белән расланган магистраль торба үткәргечләрне саклау кагыйдәләре нигезендә, магистраль торба үткәргечләрнең сак зоналарында түбәндәгеләр тыела:

- танып белү һәм сигнал билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын күчерергә, күмәргә һәм сындырырга;

- кабельле элемтәнең көчәнеш пунктларының люкларын, капкаларын һәм ишекләрен ачарга, линия арматурасы төеннәрен, катода һәм дренаж саклау станцияләрен, линия һәм күзәтү коеларын һәм башка линия жайланмаларын ачарга, краннарны һәм ишекләрне ачарга һәм ябарга, элемтә, энергия белән тәмин итү һәм торбаүткәргечләрнең телемеханикаларын сүндерергә яисә кабызырга;

- чүпләкләр корырга, кислота, тоз һәм селте эремәләрен агызырга;

- яр буе ныгытма корылмаларын, су үткөрү жайланмаларын, жир һәм башка корылмаларны жимерүдән саклый торган торба үткәргечләрне, ө янәшәдәге территорияне һәм әйләнә-тирә урынны - авария хәлендәге транспортлана торган продукцияне ташудан жимерергә;

- ут кабызырга һәм ачык яисә ябык ут чыганаclarын урнаштырырга;

- саклау зоналарын күңелсезләндерергә яисә йөкләргә, торбаүткәргечләрне һәм аның объектларын эксплуатацияләүче оешмаларга, яисә алар вәкаләт биргән оешмаларга торбаүткәргечләргә һәм аларның объектларына хезмәт күрсәтү һәм аларны ремонтлау эшләрен башкаруда, аларда барлыкка килгән аварияләр, һәлакәтләр нәтижәләрен бетерүдә каршылык күрсәтергә.

Торба үткәргечләрнең саклау зоналарында торба үткәргеч транспорт предприятиеләре белән килештермичә түбәндәгеләр тыела:

- теләсә нинди корылмалар һәм корылмалар төзергә,

- агачлар һәм куаклар утыртырга, куаклар һәм салам жыярга, коновязлар урнаштырырга, терлек асарга, балык промысел участкалары бүлөп бирергә, балык, шулай ук су хайваннары һәм үсемлекләре табышы житештерергә, су эчәргә, казылык һәм боз өзәрләргә;

- торба үткәргечләр трассасы аша юлларны һәм кичүләрне төзергә,

- автомобиль транспорты, тракторлар һәм механизмнар стоянкалары корырга,

- бакчалар һәм яшелчә бакчалары урнаштырырга;

- мелиоратив жир эшләре башкарырга, сугару һәм киптерү системалары төзергә;

- ачык һәм жир асты, тау, төзелеш, монтаж һәм шартлату эшләрен башкарырга, грунт планировкасын һ.б.

- скважиналар, шурфлар төзү һәм туфрак пробалары алу (туфрак үрнәкләреннән тыш) белән бәйлә геологик-төшерү, геологик разведка, эзләү, геодезик һәм башка тикшеренү эшләрен башкарырга.

СП нигезендә 36.13330.2012 "СНиП 2.05.06-85". Магистраль торбаүткәргечләр" һәм СП 284.1325800.2016 "Нефть һәм газ өчен промысел үткәргечләре. Эшләрне проектлау һәм житештерү кагыйдәләре» торбаүткәргечләргә кадәр минималь ераклыктагы зоналарда урнаштыру рөхсәт ителми:

- торак пунктлар;
- дача йортлары булган коллектив бакчалар;
- аерым сәнэгать һәм авыл хужалыгы предприятияеләрен;
- кошчылык фабрикалары, теплица комбинатлары һәм хужалыклары;
- файдалы казылмаларны эшкәртү карьерлары;
- автомобильләр өчен гаражлар һәм ачык тукталышлар;
- кешеләр күпләп жыела торган аерым биналар (мәктәпләр, хастаханәләр, балалар бакчалары, вокзаллар һ.б.);
- тимер юл станцияләре; аэропортлар; елга портлары һәм пристаньнары; гидро-, электростанцияләр; I-IV класслы елга транспортының гидротехник корылмалары;
- су үткәргечләрнең чистарту корылмалары һәм насос станцияләре;
- 1000 м³ дан артык саклана торган жиңел кабынып китүчән һәм янучан сыеклыклар һәм газлар складлары; автомобильләргә ягулык салу станцияләре һ.б.

27 статья. Махсус сакланыла торган табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

Федераль законнар нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары махсус сакланылучы табигать территорияләре жирләре өчен билгеләнми. Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә урнашкан жирләрдән яисә жир кишәрлекләреннән файдалану (махсус сакланыла торган табигать территорияләре составына кертелгән торак пунктлар территорияләреннән тыш) махсус сакланыла торган табигать территорияләре турындагы законнар нигезендә махсус сакланыла торган табигать территориясе турындагы нигезләмә белән билгеләнә.

Махсус сакланыла торган табигать территориясе составына кертелгән торак пункт территориясендә жир кишәрлекләреннән файдалану өлеге махсус сакланыла торган табигый территорияне махсус саклау режимын исәпкә алып башкарылырга тиеш. Мондый торак пункт территориясенә карата шәһәр төзелеше регламентлары шәһәр төзелеше эшчәнлегә турындагы законнар һәм «Махсус сакланылучы табигать территорияләре турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2020 елның 30 декабрдәге 505-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә билгеләнә.

Жирлек территориясендә "Зөя" комплекслы профильле региональ әһәмияттәге дәүләт табигый тыюлыгы урнашкан. Жирлек территориясе аша Зөя елгасы ага, аның өчен «Зөя елгасы» төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле» махсус сакланыла торган табигать территориясе урнаштырылган. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында күрсәтелгән махсус сакланыла торган табигать территорияләренә чикләре Күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестры белешмәләренә нигезләнәп күрсәтелде.

Күрсәтелгән махсус сакланыла торган табигать территорияләре чикләрендә тулысынча урнашкан торак пунктлар жирлек составында юк.

28 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләү

Мәдәни мирас объектларын саклау «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 01 апрелдәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары мәдәни мирас объектларын саклауны тәэмин итү максатларында билгеләнә.

Саклау зоналары чикләре мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проекты белән билгеләнә, ул күрсәтелгән зоналарда урнашкан мәдәни мирас объектларының проектлаштырыла торган зоналары һәм территорияләре чикләре тасвирламасын, әлеге зоналар чикләрендә җирләрдән файдалану режимнары һәм шәһәр төзелеше регламентлары проектларын үз эченә алган текст рәвешендәге һәм карта (схема) рәвешендәге документациядән гыйбарәт.

Саклау зоналары проектларын эшләү, саклау зоналары чикләрендә территориядән файдалану режимнарын билгеләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләрен) саклау зоналары турындагы нигезләмәне раслау турында» 2015 елның 12 сентябрендәге 972 номерлы карары, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 01 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм башка норматив хокукый актлар белән җайга салына.

Жирлек территориясендә ачыкланган мәдәни мирас объектлары юк.

ХІ БҮЛЕК. Халык өчен коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территорияне минималь рөхсәт ителгән дәрәжәдә тәэмин итү дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булганның максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең исәп күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның шәһәр төзелеше регламенты составында халык өчен максималь мөмкин булган территорияль файдалану дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре шәһәр төзелеше регламенты кулланыла торган территория чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган очракта күрсәтелә.

Чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территория муниципаль берәмлек чикләрендә Өтәшкә авыл җирлегенә билгеләнмәгән, шуңа бәйле рәвештә әлегә Кагыйдәләр материалларында күрсәтелмәгән.

ПРАВИЛА ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАНИЯ И ЗАСТРОЙКИ УТЯЖИНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ЗЕЛЕНСКОДСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
КАРТА ГРАДОСТРОИТЕЛЬНОГО ЗОНИРОВАНИЯ. ТЕРРИТОРИАЛЬНЫЕ ЗОНЫ
М 1:10 000

ПРАВИЛА ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАНИЯ И ЗАСТРОЙКИ УТЯЖИНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ЗЕЛЕНОДОЛЬСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
КАРТА ГРАДОСТРОИТЕЛЬНОГО ЗОНИРОВАНИЯ. ЗОНЫ С ОСОБЫМИ УСЛОВИЯМИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТЕРРИТОРИИ
М 1:10 000

